DIRVA
THE FIELD
Nr. 41
Spalis-October 17, 1957
Cleveland, Ohio

Įvykdykim visų mūsų norą

MIELI TAUTIEČIAI!

Jau eilę metų tautinėse organizacijose keliamas tautinės minties spaudos stiprinimo klausimas. Tautinės spaudos reikalui prieš kelis metus įsteigta Vilties Draugija, perėmusi Dirvos leidimą. Ir nors Dirva žymiai pagerėjo, ji vis dar nepatenkina tautinės srovės reikalavimų. Pasigendame gausesnės informacijos, gyvesnio aktualių problemų analizavimo ir greitesnio reagavimo į įvykius. **Tam reikia daugiau laikraštinės erdvės.**

Todėl jungtiniame Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos centro valdybos, Sąjungos tarybos prezidiumo ir Vilties Draugijos valdybos posėdyje š. m. rugsėjo 8 dieną **ryžtasi Dirvą leisti dukart per savaitę.**

Dabar belieka visų mūsų norą praktiškai realizuoti. Šis didelis užsimojimas — žengti gerą žingsnį tautinės spaudos stiprinimo keliu — reikalauja visų mūsų talkos,

Vilties Draugijos Valdybos skaičiavimu, **DIRVAI REORGANIZUOTI BENDROMIS PASTANGOMIS TURIME SUTELKTI APIE 20,000 DOLERIŲ.** Papildomas kapitalas reikalingas naujoms priemonėms, nes esamomis techniškai neįmanoma paruošti dukartsavaitinę Dirvą.

Papildžius Vilties spaustuvę naujomis mašinomis, dukartsavaitinė Dirva ir ateityje išsivers savo reguliariomis pajamomis, kaip ji išsiverčia ir dabar. Papildomas kapitalas reikalingas ne sudažnintam leidimui finansuoti, ne jo išlaidoms dengti, bet nepaprastam tikslui — techniškam leidimo pagrindui sukurti.

Todėl kreipiamės į visus tautinės spaudos bičiulius, tautinių organizacijų narius, tų organizacijų vadovybes ir į visus tautinės ideologijos lietuvius, kviesdami įsijungti į talką — **padėti Vilties Draugijai sutelkti reikiamą kapitalą ir sudaryti Dirvos padvigubinimui būtinas sąlygas.**

Mūsų įsitikinimu, ši talka nesunkiai pasiektų tikslą, jeigu:

(1) **kiekvienas tautinės organizacijos narys ne tik prenumeruotų Dirvą, bet ir įstotų Vilties Draugijos nariu;**

(2) **visų tautinių ir joms artimų organizacijų vadovybės įsijungtų į Vilties Draugiją savo įnašais ir tuo būdu ne tik paremtų jos tikslus, bet ir įsigytų teisę spręsti jos reikalus;**

(3) **visi jau anksčiau į Vilties Draugiją įsijungę — paskiri asmenys ir organizacijos — savo įnašus Vilties Draugijoje padidintų.**

Esame tikri, kad parėmę šį planą, bendromis tautinės minties žmonių, tautinių organizacijų vadovybių ir tų organizacijų narių, rėmėjų ir prijaučiančiųjų pastangomis **mes sutelksime reikiamas lėšas ir sudarysime pagrindą dvigubai spartesnės Dirvos startui.**

Tik neatidėliodami įsijunkime į darbą.

Pradėkime jį dabar, dar šį — spaudai pašvęstą — spalio mėnesį.

Pagerbkime tautinės minties spaudos 50 metų sukaktį nauju laimėjimu!

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Centro Valdyba
Inž. E. Bartkus, T. Blinstrubas, inž. J. Jurkūnas, adv. A. Lapinskas, dr. J. Paplėnas

Chicago,
1957 m. spalio 9 d.

Kaune buvom prieš du mėnesius

Mūsų Europos korespondentas turėjo retą progą sutikti ką tik iš Lietuvos atvykusius savo pažįstamus ir jų pokalbio mintimis čia dalinamasi su mielaisiais Dirvos skaitytojais.

— Na, kaip čia atsiradot, ar iš dangaus? — buvo pirmi mano žodžiai, sutikus senai nematytus pažįstamus iš Lietuvos.

— Į Vokietiją iš Lietuvos repatrijavome jau antrą kartą; 1941 metais pagal Hitlerio-Stalino sutartį, o dabar — pagal Adenauerio-Chruščiovo susitarimą. Mat, nemaža 1941 m. Lietuvos vokiečių — repatrijantų buvo nesuskubę pabėgti nuo rusų 1944-45 metais ir tada rusai juos visus grąžino Lietuvon, paėmė "ataskaitoms" ir atėmė vok. repatrijantų asmens dokumentus, išdavė sovietiškus pažymėjimus "be pilietybės" ir visą laiką primygtinai siūlė, net su grasinimais, priimti SSSR pilietybę.

— Kas iš repatrijantų tam rusų spaudimui pasidavė ir priėmė SSSR pilietybę, tie jokių ypatingų žadėtų lengvatų negavo ir dabar jie jau negali, kaip vokiečiai repatrijuoti, išvykti į Vokietiją, kaip mums pasisekė. Jie, kaip ir visi Lietuvos gyventojai, skaitomi SSSR piliečiais, su visomis iš to išplaukiančiomis pasekomis.

— Ar lengvai rusai jūs išleido ir kuriuo būdu pasiekėte vakarus?

— Rusai, arba jų valdiniai vietiniai, labai nenoriai leido mums išvykti. Kaikuriems iš mūsų teko net keletą kartų šauktis pagalbos V. Vokietijos Pasiuntinybės Maskvoje. Dėl įvairių rusų trukdymų nemažai dar ir šiandien grumiasi su statomomis kliūtimis, nes mūsų atvykome tik keliolika asmenų bei šeimų, o jau turėjo atvykti vien iš Lietuvos per 200 šeimų. Jei kuris nors šeimos narys yra priėmęs SSSR pilietybę, tą rusai jau neišleidžia.

— Prieš du mėnesius mudu su žmona išvažiavome traukiniu iš Kauno, (nes jo apylinkėse gyvenome ir dirbome) ir pasiekėme V. Vokietiją. Kiti iš mūsų atskrido į Berlyną lėktuvais iš Vilniaus, susimokėję po 350 rb. už tą kelionę.

— Kokios judėjimo galimybės Lietuvos gyventojams, SSSR piliečiams į kitus kraštus?

— Vykymas iš Lietuvos yra labai suvarkytas į Lenkiją. Į visus kitus kaimynus, kaip į Latviją, Rusiją ir net Rytprūsius, dabar vadinamus Kaliningrado sritimi ir priklausančius betarpiškai Leningrado administracijai, Lietuvos gyventojų išvykimas nesuvaržytas. Reikia tiktai turėti kelionei pinigų ir drąsos įvairiausiems siurprizams, ypač su rusų policija bei galimybe kitur užsidirbti sau pragyvenimą.

— O kaip su laisve darbą pasirinkti Lietuvoje?

— Lietuvos kaimas sukolūkintas ir nepaprastai skursta, todėl visi stengėsi pabėgti į miestus, fabrikų ar kitokiems darbams. Dėl to pradėjo stigti darbininkų kolūkiuose ir jų gyventojams buvo uždrausta kitur išsikelti. Pirmiau dar leido miestuose kurtis kolūkiečiams, gerai atitarnavusiems SSSR armijoje, bet dabar ir tokie kariai turi grįžti į savus kolūkius, jei nepasilieka Rusijos platybėse.

— Vietos valdžia seka, kad visi dirbtų ir jei kuris asmuo bent tris mėnesius nedirba, tai policija tardo, kodėl jis nedirba ir iš ko pragyvena. Kaime ir miestuose visi dirbantieji turi darbo knygeles, be kurių į naują darbovietę persikelti neįmanoma, nes tiesiog neduoda darbo ir tiek. Tik su atitinkamais leidimais ir tokia darbo knygute ten galima keisti darbovietę, suprantama, su nemažais "patepimais", bei protekcijomis ir t.t.

— Kokie darbininkų uždarbiai kaime bei mieste?

— Kolūkiečių uždarbis priklauso nuo to, kiek daug jų kolūkis išaugina ir pagamina ž. ū. produktų. Gerose žemėse ir tvarkingesni kolūkiai atiduoda nustatytą duoklę valdžiai, o likusius ž. ū. produktus proporcingai išdalina saviems kolūkiečiams. Bet ne visus, nes dalis jų "nubyra" nežinia kur, dalis parduodama ar jais apmokama kaikurios kolūkių išlaidos. Todėl kolūkiuose, be atlyginimo natūra, dar mokama, nors ir labai menkai, pinigais. Visas kolūkiečių atlyginimas apskaičiuojamas nuo jų kolūkyje dirbtų darbadienių ir, ypač netvarkinguose bei prastų žemių kolūkiuose tasai atlyginimas nepaprastai menkas.

— Visas išganymas, kad kolūkiečiams leidžiama naudotis mažais 60 arų žemės sklypeliais, kuriuose jie užsiaugina sau daržovių, laiko sparnuočių, kartais net kiaulių ar karvę. Bet ir už tų sklypelių derlių bei paukščius ar gyvulius jie turi mokėti valdžiai didelius mokesčius. Taigi, kol-

(Perkelta į 4 psl.)

IŠ LENKIJOS LIETUVIAI RAŠO

— Ekonominiu atžvilgiu lietuviai Lenkijoje gyvena skurdžiai ir tam skurdui galo nesimato. Esame tiesiog užburtame rate ir tampomės to skurdo purve be galo ir krašto.

Ūkininkai norį kiek sumechanizuoti ūkį ir tuo palengvinti sau darbą ir užtikrinti ūkio ateitį, nes be mechanizacijos gręsia visiškas pairimas.

Mechanizacijai reikalingi pinigai. O iš kur juos imti. Valstybės iždas ir gyventojų kišenės tuščios.

Štai keletas pavyzdžių: čekų išdirbimo traktorius dabar kainuoja apie 70,000 zlotų, paprastas dizelio motoras ūkio darbams 16,000. Vidutinė arklio kaina apie 9,000 zl., o 100 kg. (200 sv.) rugių — 200 zlotų.

Dabar oras baisiai lietingas ir šaltas. Žmonės kapliais kasa bulves. Dėl lietaus visi rudens darbai susitrukdė ir susimetė į krūvą: vargas neišpasakytas.

• **Europoje, Strasburge, susirinkę šešių valstybių atstovai** Vakarų Europos Unijos konferencijoje aštriais žodžiais pasisakė prieš JAV-es. Jie pareiškė abejojimo dėl JAV sugebėjimo ginti Europą. Taip pat pasisakyta, **kad amerikiečiams pralaimėjus varžybas satelitų srity, jie pasitarnavę bendram priešui.**

Per paskutinįjį karą Olandijos sostinė Roterdamas buvo skaudžiai nukentėjęs. Dabar sugriautos vietos atstatytos ir Roterdamas yra labai modernus miestas.

JAV kariniai fotografai Aliaskoje padarė šią rusų paleisto satelito kelio nuotrauką.

Po pasaulį pasižvalgius

V. RIMVYDAS

BŪTINAI SIEKIA NAUJŲ NUOLAIDŲ

Blaiviau žiūrima į satelitą. — JAV-ės rengiasi nugalėti erdves. — Maskvai pirmoje eilėje rūpi propaganda ir šantažas. — Sovietijos gyventojai didelėmis aukomis priversti kelti Maskvos prestižą.

Gerai žinoma, kad amerikinė visuomenė yra išauklėta sportinėje dvasioje ir rungtyniavimas bet kurioje srityje jai labai artimas. Tik dėl to galima išaiškinti tuos beveik jau isteriją pasiekusius spaudos balsus, tuos sveikinimus maskviniam konkurentui, dėl paleisto satelito, pagaliau ir nuogąstavimus, kad krašto saugumui gręsiąs nepaprastai didelis pavojus. Vienok, po didesnio sukrėtimo, į viską pradėta žiūrėti blaivesnėmis akimis.

Šiandien jūs, o ryt mes . . .

Baltieji Rūmai Washingtone parodė šalto kraujo pavyzdį. Jei ne didelė laisvė šio krašto spaudoje, viešoje nuomonėje, žinoma, visas sputnikinis samyšis būtų buvęs įvertintas visai kitokioje plotmėje. Tat ir prezidentas Eisenhoweris nurodė, kad apie sportinio pobūdžio rungtyniavimą čia nereikia kalbėti. **JAV-ės raketų ir satelitų srity dirba rimtai** ir su pasiektais rezultatais nesidrovės pasirodyti prieš pasaulį.

Gruodžio mėn., kaip praėjusios savaitės trečiadienį paskelbė prezidentas, JAV-ės jau paleis savo bandomąjį satelitą. Kitų metų kovo mėn. aplink žemę skris gerai ištirtas ir visa eile precizinių instrumentų aprūpintas amerikinis dirbtinas mėnulis.

Savo pasikalbėjime su NY Times atstovu Maskvoje net ir Chruščiovas sugebėjo kalbėti blaiviai, pareikšdamas, kad, girdi, **svarbu pasiekimai moksle, o ne rungtyniavimas.** Šiandien pirmieji kurioje nors srity sovietai, rytoj juos pralenks amerikiečiai ir vėl atvirkščiai . . . Tačiau, jei pasiskaityti Pravdos skelbiamas mintis ir pasiklausyti, ką įvairiomis kalbomis šaukia Maskvos radijas, tai lengvai bus galima įžiūrėti tikslus, kurie nesiderina su mokslinės pažangos siekimais.

JAV planavimai keičiami?

Nauji įvykiai įgalina teigti, kad praėjusį kartą Dirvoje paminėta galimybė keisti planus gynybos ar mokslinių tyrinėjimo srityse yra visai reali. Apie tai buvo paminėjęs Eisenhoweris savo spaudos pasikalbėjime, o gynybos sekretorius McElroy aiškiai nurodė, kad teks paskubinti darbą. Kitaip tariant, **amerikiečiai turės pasispausti** ir bent keliais mėnesiais anksčiau atlikti numatytus planus. Gruodžio mėn. numatytas iššauti satelitas **čia geriausias tokio paskubėjimo įrodymas.**

Praėjusią savaitę Washingtone posėdžiavusi, prezidentui pirmininkaujant, Tautinė Saugumo Taryba verčia spėti, kad šio krašto vadovybė skiria didelį dėmesį raketų ir dirbtinių satelitų srity.

Jau pradedama kalbėti **apie centrinių įstaigų organizavimą,** siekiant paskubinti ar patobulinti raketų, satelitų tyrinėjimą ir gamybą. Kitaip tariant, pripažįstama, kad daugiau ir skubiau įmanoma pasiekti tokiu atveju, kai svarbus darbas atliekamas vienoje vadovybėje. Tuo tarpu, pvz. raketų srity ligšiol buvo pastebimas nesutarimas, net rungtyniavimas. **Tarp savęs varžėsi, begamindamos raketas, sausumos kariuomenė, aviacija ir laivynas.** Išmesta milionai dolerių ir buvo net atsisakyta kai kurių raketų gamybos.

Vėl tas nuomonių skirtumas Kongreso narių tarpe . . . Neapgalvoti apkarpymai gynybos srity . . . **Niekas nenorėtų, kad JAV virstų totalitariniu kraštu ir atsisakytų savo demokratinių institucijų bei tradicijų. Tačiau,** ligšiolinis nesutarimas, **vietomis** ir apsileidimas gyvybinėse **krašto srityse** jau toliau nebegali būti **toleruojami.**

Šviesiai žiūrėti į ateitį

Amerika gamybos srity gali atlikti stebuklus, žinoma, jei atsiranda valia ir ryžtingumas. Visi gerai atmename, kad į antrąjį pasaulinį karą šis kraštas įstojo nepasirengęs. Tačiau po poros metų įsibėgėjusi JAV ginklų gamyba pasiekė milžiniškų rezultatų. **Užsukta karo mašina dirbo nepaprastu tempu ir pajėgumu** ir čia sovietinis varžovas toli atsilieka. Valia, gyvybinis išsilaikymo instinktas, plius dar pramonės, žaliavų, kapitalo pajėgumas — visa tai galėtų vesti į laimėjimą.

Todėl ir britai į ateitį žiūri šviesesnėmis spalvomis, kaip jų kraujo broliai šioje Atlanto pusėje. Pagal Londono Express dienraščio žodžius, visos šios is-

(Perkelta į 5 psl.)

IŠ VISUR

• **D. Britanijos karalienė Elžbieta baigė svečiavimosi dienas Kanadoje. Pirmadienį** Ottawoje ji iškilmingai atidarė parlamento sesiją. Trečiadienį rytą karalienė su princu Pilypu atvyko į istorinę britų imigrantų vietovę Jamestown, Virginia valst. JAV.

• **Sirijon atvyko Egipto kariuomenės daliniai.** Jie sekmadienį buvo išlaipinti Latakijos uoste. Sirijos šaltiniai aiškina, kad egiptiečių daliniai atvykę sustiprinti sirijiečus, ryšum su vis augančiu įtempimu Sirijos — Turkijos pasieny. Egipto ir Sirijos kariuomenės yra apginkluotos sovietų ginklais.

• **Rytų Vokietijos vyriausybė sekmadienį** visai netikėtai paskelbė valiutos pakeitimą. Per 14 valandų sovietinės Vokietijos dalies gyventojai galėjo santykiu 1:1 išsikeisti tik ligi 300 rytų Vokietijos markių. Valdžia paaiškino, kad tai daroma ryšium su Vakarų Vokietijos "monopolistų ir militaristų" veikla.

Aiškinama, kad šis naujas žygis įrodąs silpną ūkinę padėtį Grotewohlio Vokietijoje. Dėl valiutos pakeitimo daugiausia nukentėą milionai vokiečių, taupusių markes, kad vėliau jas galėtų investuoti į Vak, Vokietijos stiprią valiutą. Nuostolių turės ir Lenkija.

• **Prezidentas Eisenhoweris spalio 14 d. susilaukė 67 m. amžiaus.** Jis gavo daug dovanų ir buvo pasveikintas viceprezidento Nixono vadovaujamos respublikonų delegacijos.

• **Vokiečių emigravimas į užsienius auga.** Nepaisant Vak. Vokietijos gerbūvio, vis daugiau vokiečių vyksta ieškoti laimės užjūriuose. Per praėjusius metus iš V. Vokietijos emigravo 68,000 vokiečių. Didžiausias skaičius, 35,600, išvyko į JAV. Kiti emigrantų pasirinkimo kraštai — Kanada, Australija ir Pietų Afrika. Daugiausia emigruoja pabėgėliai iš rytų sričių.

• **Du Bostono pasižymėję gydytojai pranešė,** kad jie išradę naują patikimą vaistą prieš aukštą kraujo spaudimą.

• **Suomijos gražuolė Marita Lindahl** Londone buvo išrinkta 1957 m. pasaulio gražuolė. Ji yra 19 metų ir gavo dovanų 20,000 anglų svarų.

• **Nobelio 1957 m. taikos premija** paskirta buvusiam Kanados užsienio **reikalų ministeriui** Lester Pearson. **Premijos dydis** $40,275.

• **JAV kariuomenės dalys ėmėsi priemonių apsaugoti nuo** "šnipinėjimo iš erdvės" **įvairius slaptus karinius objektus. Tai** daryti paskatino **žinios,** kad vėliau leisti numatomi **satelitai** galės turėti televizijų **ar** fotografinius prietaisus **ir atlikti** šnipinėjimo darbą.

Iš Tautinės Sąjungos valdybos ir Vilties Draugijos valdybos posėdžio, kuriame buvo nutarta nuo 1958 m. Dirvą pradėti leisti du kartus per savaitę. Iš kairės Dr. S. Biežis, P. Vėbra, Dr. J. Bartkus, A. Lapinskas, A. Olis, K. S. Karpius, pirm. E. Bartkus ir J. Paplėnas. Dirvos nuotr.

DIRVA — THE FIELD

Lithuanian Weekly, published by American Lithuanian Press & Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio.
Telephone: HEnderson 1-6344.
Issued in Cleveland every Thursday.
Editor: Balys Gaidžiūnas.
Entered as Second-Class matter December 6th, 1915, at Cleveland under the act of March 3, 1879.
Subscription per year in advance: in the United States — $5.00 in Canada — $5.50, elsewhere — $6.50.
Single copy — 10 cents.

Lietuviškas savaitraštis, leidžiamas VILTIES, Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo D-jos (Inkorp. ne pelnui), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio.
Telefonas: HEnderson 1-6344.
Išeina Clevelande kas ketvirtadienį.
Redaktorius: Balys Gaidžiūnas.
Įregistruota kaip antros klasės siunta 1915 m. gruodžio 6 d., Clevelande pagal 1879 m. kovo 3 d. įstatymą.
Prenumerata metams iš anksto: Jungt. Amerikos Valstybėse $5.00. Kanadoje — $5.50, kitur — $6.50.
Atsk. Nr. kaina 10 centų.

Šią savaitę...

Balys Gaidžiūnas

•

Šiame Dirvos numeryje, pirmajam puslapyje atspaustas Tautinės Sąjungos centro valdybos atsišaukimas-raginimas. Jame pasakyta, kad rengiantis nuo ateinančių metų pradžios Dirvą leisti dukart per savaitę, reikia sukelti $20,000 sumą. Tie pinigai reikalingi ne laikraščio išsilaikymui, bet įvairioms spausdinimo priemonėms įsigyti, kad visas laikraščio išleidimo darbas jau būtų atliktas savojoj spaustuvėj ir, žinoma, pagal dabartinius reikalavimus, sumodernintas.

Neturint visų savų spausdinimo priemonių ir jau laikraštį leidžiant du kartus per savaitę, visad susidaro daug nepatogumų, gi svarbiausia, labai daug pinigo išmetama kitiems, kada tą darbą gali pilnai atlikti savieji, ir dar net pigesne kaina. Mes apytikriai esam apskaičiavę, kad Dirva, neturėdama pilnos spaustuvės, iki šiol svetimiems yra išmokėjusi virš $100,000. Tai jau didelė ir daug sakanti suma, kuri ateityje turi pasilikti pačioje Dirvoje. Ir kad tai įvyktų, todėl ir šaukiamasi visos tautinės srovės veikėjų talkos.

Juk dar nesenas laikas, kada Dirva neturėjo ir nuosavų patalpų, kurių nebuvimas laikraščiui taip pat sudarė daug sunkumų. Ėmėmės iniciatyvos ir tas patalpas turime. Dabar imamės iniciatyvos pilnai savai spaustuvei įrengti, ir jei tik visi norėsime, ją turėsime. Tai daroma ne vieneriems metams, bet ilgesniai ateičiai, todėl ir ta $20,000 suma, iš pirmo žvilgsnio gal atrodanti didelė, bet giliau žvilgterėjus yra pakeliama ir įgyvendinama.

Ją turime sukelti, nes tai mūsų pačių garbės reikalas. Reikia tik, kad kiekvienas iš mūsų atsilieptų į nesenai paskelbtą V. Rastenio konkretų planą, reikia kad visi išgirstų dabar skelbiamą Tautinės Sąjungos atsišaukimą ir tuoj ateitų į talką.

Ir laukiame pirmųjų dosnių talkininkų!

•

Clevelande įvyko ne eilinis mielas įvykis, gal teisingiau pasakius, skelbto dramos konkurso premijos įteikimo šventė. Joje paaiškėjo, kad lietuviškoji scena yra praturtėjusi 17 veikalų ir jų tarpe komisijos daugumos geriausiuoju pripažintas Algirdo Landsbergio veikalas "Penki stulpai turgaus aikštėje". Tos pačios komisijos pranešimu, su premijuotuoju stipriai lenktyniavo kito autoriaus veikalas "Menas šventykloje". Komisija taip pat nutarusi ir daugiau veikalų rekomenduoti lietuviškajai scenai. Atseit, tuo lyg paskatinama, kad tie veikalai būtų išleisti pirmoje eilėje ir jais galėtų lietuviškoji scena greičiausia pasinaudoti.

Žinantieji lietuviškųjų veikalų trūkumą mūsų scenai, be abejojimo, tas Clevelando Lietuvių Bendruomenės pastangas, labai aukštai vertina. Tik jos iniciatyva ir rūpesčiu konkursas galėjo būti įgyvendintas. Anksčiau kai kurių reikštas nuogastavimas, kad paskirtoji premija perdidelė ir jai skirtoji suma nepateisins dedamų vilčių, visiškai atpuolė. Premijai skirta suma, kaip dabar atrodo, paskatino rašytojus, gyvenančius įvairiuose kraštuose, konkurse gausiai ir su geresniais veikalais dalyvauti.

Reikia pasidžiaugti ir Ohio valstybėje, daugiausia Clevelande, įsikūrusiais lietuviais gydytojais, kurie savo materialiniu įnašu sumanytą darbą labai tvirtai parėmė. Jie, skirdami visą premiją — 1000 dolerių, maloniai sumaišė Bendruomenės apylinkės premijai skirtą biudžetą. Turbūt retas įvykis, kad premija pilnai išmokėta, o kasoj dar keli šimtai likę. Bet nereikia nė kiek abejoti, kad pinigai, geram tikslui skirti, geram tikslui ir bus išleisti. Apylinkės valdyba, kasoj turėdama pinigo, skirto kultūriniams reikalams, galės ir didesnius užsimojimus ta linkme daryti.

Ohio lietuviai gydytojai bus parodę gražų pavyzdį visiems Amerikoje gyvenantiems gydytojams, o taip pat ir kitų profesijų specialistams, kurie daugiau uždirbdami, neturi užsidaryti savo materialiniam kiaute, bet atvertomis akimis ir jautria širdim pasižvalgyti ir patalkinti lietuvybės darbui.

• Minint šio gražaus darbo kaip ir pabaigtuves, tenka keliais žodžiais prisiminti ir tą konkursą laimėjusį rašytoją Algirdą Landsbergį. Ypač, kad laimėjusis yra iš pačių jaunųjų lietuvių rašytojų kartos, kuriems likimo lemta bręsti svetimuose kraštuose ir dažnai svetimose mokyklose. Miela, kad jie pajėgia tvirtai remtis į lietuviškuosius reikalus, jais sielotis ir jiems dirbti. Štai neperseniausiai A. Landsbergio romaną premijavo Draugo leidykla. Tat ši dramos premija yra jau antras jo viešas pripažinimas, gi metų skaičius dar netoks didelis — A. Landsbergis yra gimęs 1924 m. birželio mėn. 23 d. Studijavęs Lietuvoje, Vokietijoje ir aukštuosius mokslus baigęs jau šiame krašte. Neabejotina, kad svetimų didžiųjų tautų kalbų mokėjimas jam atidengia platesnius kūrybinius šaltinius ir net didesnes kūrybines galimybes. Reikia tik linkėti, kad gražiai prasiskleidusi kūrybinė jėga augtų ir dar ne kartą mums džiaugsmą keltų.

KAS ir KUR

• **Į JAV ir Kanados Liet. Scenos Darbuotojų S-gos Centro Valdybą išrinkti:** Sofija Adomaitienė, Balys Račkauskas, Zita Kevalaitytė, Elena Petrokaitė ir Bronius Macevičius; kandidatais Janina Monkutė ir Zigmas Moliejus.

Į Revizijos Komisiją išrinkti: Ant. Sprindys, Vyt. Valiukas ir Andrius Mironas; kandidatais Ona Petravičiūtė ir Jonas Kelečius.

Į Garbės Teismą — Aleksas Kutkus, St. Pilka, Alė Kalvaitytė; kandidatai: O. Mironienė ir Iz. Motekaitienė.

L. S. D. S-ga įsisteigė JAV ir Kanados Liet. Kult. Kongreso metu. Jos laik. centro valdyboje iki šiol dirbo: Aleksas Kutkus, St. Pilka, Vyt. Valiukas, Ant. Sprindys ir Simas Velbasis. Visuotinas metinis narių susirinkimas, įvykęs š. m. spalio 6 d. Menininkų Klube, Chicagoje, padarė eilę svarbių nutarimų.

• **Energingoji dant. gyt. A. Mačiuikienė,** savo aukomis ir darbais padėjusi ne vienai organizacijai, ir LITUANUS žurnalo leidėjams atėjo į talką. Per ilgesnį laiko tarpą ji žurnalo leidimą parėmė stambiomis aukomis bei iš kitų tautiečių surinko $161.00 ir juos atsiuntė leidėjams. Tarp šių aukų pažymėtinos: LAS surengtos vakarienės (pagerbti besilankanti p. Kiaulėną) metu sudėtinė $76.00 auka; Venezueloje gyvenanti gail. ses. p. Mikalauskienė $50.00; dr. J. Adomavičius — $10.00; Mutual Federal Savings per J. Kazanauską $10.00 ir dr. B. Gaižiūnas, dr. V. Tauras po $5.00. Studentija šiai nenuilstančiai jaunimo rėmėjai yra begaliniai dėkinga.

• **Lietuvoje mirusi Elena Žalinkevičiūtė - Petrauskienė,** Kipro Petrausko žmona. Ji karo metu buvo pasitraukusi į vakarus, bet 1948 metais iš Vokietijos grįžo į Lietuvą.

• **Gauta paminėti labai gražiai išleista Lietuvių Beletristikos Antologija.** Virš 600 psl., įrišta į kietus viršelius. Redagavo B. Brazdžionis. Kaina $7.00. Gaunama Dirvoje ir pas leidėjus — Draugas, 4545 W. 63 St., Chicago, Ill.

• **Komunistiniai "Laisvė" ir "Vilnis" džiaugiasi, kad valdžia iš subversyvinių organizacijų sąrašo išbraukė Lietuvių Darbininkų Susivienijimą ir Lietuvių Literatūros Draugiją.**

Taip einant, turbūt ir "Laisvė" su "Vilnim" susilauks paliudijimo, kad jos nėra Maskvos tarnaitės...

• **Amerikos Lietuvių Bendruomenės centro valdyba** savo leidžiamą biuletenį, kurio jau anksčiau yra išėję 7 numeriai, dabar pradėjo spausdinti spaustuvėje. Paskutinysis — 8 numeris atspaustas 6 puslapių. Spaudė Dirvos spaustuvė.

• **Teisininkų žinių** — Lietuvių Teisininkų Draugijos laikraščio naujas adresas: 5611 So. Emerald Avenue, Chicago 21, Illinois, telef. TRiangle 3-5353.

• **Dailininko Viktoro Vizgirdos** darbų paroda rengiama studentų santariečių spalio 26-27 dd. Bostone, Tautinės Sąjungos Namuose.

BOSTON

SUDARYTAS SUVAŽIAVIMO KOMITETAS

Lapkričio mėn. 16 ir 17 dienomis įvykstančiam Bostone tautinių grupių suvažiavimui sudarytas komitetas iš Tautinės Sąjungos ir Akad. Taut. Sambūrio: pirmininkas — Ignas Vileniškis, nariai: inž. Juozas Dačys, prof. Juozas Rauktys, Jonas Kasmauskas ir Kazys-Adamavičius.

Suvažiavimo reikalais kreiptis į pirmininką — 862 E. 5th St., So. Boston, Mass.

Suvažiavimo komitetas prašo atsiųsti kuodaugiau savo atstovų iš Waterburio, Worcesterio, New Yorko, Nashua, Newarko. Drauge prašo prisiųsti sugestijų dėl suvažiavimo programos. Suvažiavimo dalyviams nakvynės bus parūpintos pas bendraminčius.

Gauta pranešimas iš Tautinės S-gos Centro Valdybos, kad į suvažiavimą atvyksta S-gos p-kas inž. E. Bartkus. Juozas Bačiūnas pranešė, kad taipgi atvykti ir padaryti pranešimą iš Vilties D-jos N. Fondo p-kas A. Senikas suvažiavime dalyvaus ir padarys pranešimą.

VASARIO 16 D. GIMNAZIJAI REMTI BŪRELIO NO. 155 PENKERIŲ METŲ VEIKLOS APYSKAITA

Būrelis suorganizuotas 1952 m. rugsėjo mėn. 15 d. ALTS Bostono (10) skyriaus narių pastangomis. Būrelio vadovu išrinktas inž. D. Nikolskis. Kaikuriems nariams iš Bostono išvykus, kitiems — iš būrelio išstojus, be to, trims būrelio nariams mirus, to būrelio reikalai pakriko ir pinigų siuntimas gimnazijai buvo atsilikęs 12 mėnesių. Praeitų metų spalio mėn. 27 d. nauju būrelio vadovu išrinktas J. Vaičjurgis. Būrelis iš naujo persitvarkė.

Penkerių metų laikotarpyje (iki 1957. 9. 1) gimnazijai surinkta $1,219. Gimnazijai (už 60 mėnesių) pasiųsta $1,200. Persiuntimo išlaidos $18.40. Likutis būrelio kasoje $5.69.

Per minėtą laikotarpį gauta aukų (sklausteliuose skaičiai rodo bendrą sumą doleriais):

Mirę būrelio nariai: R. Gasiūnas (4), A. Strockis (4) ir St. Mockus (14).

Iš Bostono išvyko: Alf. Latvėnas (11), vet. gyt. A. Liauba (31), inž. R. Veitas (42), inž. Br. Veitas (42) ir P. Stoncelis (1).

Iš būrelio išstojo: P. Bliumas (11), inž. D. Nikolskis (24), M. Gricius (8), P. Nikolskis (10) ir B. Volmerytė (18).

Šiuo metu būreliui priklauso nariai rėmėjai (pgl. įstojimo eilę): dail. V. Andriulis (64), agr. A. Brickus (64), dr. Br. Kalvaitis (62), J. Kasmauskas (38), L. Lendraitis (64), A. Matjoška (30), Stp. Minkus (41), A. Ššku-ka (62), J. Vaičjurgis (64), V. Vakauskas (44), A. Vileniškis (64), Ign. Vileniškis (64), N. Adomkaitis (54), A. Karosas (44), inž. E. Cibas (39), Br. Venckuvienė (36), A. Andriulionis (39), K. Adomavičius (28), E. Eitas (24), A. Dilba (12), prof. J. Rauktys (12), A. Bačiūlis (12), J. Kapočius (12), R. Jasiūnas (4), Br. Strikaitis (6) ir Jon. Adomonis (9).

Būreliui nepriklausę asmenys: Vl. Mickūnas (5), A. S. (1) ir L. Izbickas (1).

Be minėto būrelio, Liet. Enciklopedijos leidėjas J. Kapočius, dr. Br. Kalvaitis Edv. Eitas ir Ad. Dilba priklauso dar ir kitiems gimnazijos rėmėjų būreliams.

Nuo pat įsikūrimo pradžios būrelis globojo R. Valdukaitį. Jam šių metų pavasarį išemigravus į U. S. A., būrelis sutiko globoti 7 klasės mokinę T. Kelerytę, ev. kun. senj. Kelerio dukrą.

Kaikurie būreliai jau pavargo. Tačiau 155 Vasario 16 d. gimnazijos rėmėjų būrelis savo veiklą tęs ir toliau. J. V.

BALTIMORE

DR. AD. LASKAUSKUI 70 METŲ

Anykštėnui Dr. Adomui Laskauskui, švenčiančiam šiais metais 70-ties metų amžiaus sukaktį, lietuviškoji Baltimorės visuomenės dalis, rugsėjo mėn. 29 d. buvo suruošusi lietuvių salėj minėjimo pobūvį.

Susirinkus svečiams į pobūvį, atvyko Dr. Adomas Laskauskas, lydimas vienintelio sūnaus Kęstučio su ponia ir būrelio artimųjų. Atvykusis buvo sutiktas ilgiausių metų dainos žodžiais.

Pokylio metu adv. El. Armonienė pasakė jautrą kalbą, paiesdama sukaktuvininko gyvenimą, pradedant mokyklos suolu, šaltu belaisvių lageriu, žiauriu bolševikišku kalėjimu ir pilnu graudaus ilgesio tremtinio gyvenimu. Dr. Adomas buvo apibūdintas kaip pirmasis besikuriančios Lietuvos Anykščių komendantas, Lietuvos kariuomenės gydytojas, Anykščiuose akių ambulatorijos įsteigėjas ir vedėjas, savivaldybininkas, visuomenininkas ir savo profesijos uolus ir nuoširdus atstovas.

Dr. Ad. Laskauskas gimęs 1887 m. Lagečių dvare (prie pat Anykščių). Gimnaziją baigė Mintaujoj — 1908 m., Universitetą Dorpate 1914 m. 1914-1918 metais dalyvavo kare. 1916 m. pakliuvo į vokiečių belaisvę, iš kurios sugrįžo į Anykščius 1918 m. pradžioje. Nuo 1940 m. liepos mėn. 12 d. iki 1941 m. birželio mėn. 24 dienos komunistų buvo kalinamas Kauno s. darbų kalėjime. Iš kalėjimo tų pačių kalinių buvo išneštas, nes jau nebegalėjo paeiti.

Antrą kartą į Lietuvą veržiantis komunistams pasitraukė į Vokietiją ir gyveno Ingolstate iki 1949 metų pavasario. Čia ėjo lagerio gydytojo pareigas. Amerikon atvyko 1949 m. ir apsigyveno Baltimorėje.

Minėjimo pobūvy dar kalbėjo Dr. Simonas Virkutis, bendruomenės vardu — C. Surdokas, Tautinės S-gos — El. Slišys ir V. Velžys, ateitininkų K. Bradūnas, ramovėnų — Dr. K. Kanauka ir kiti.

Telegramomis sveikino: prof. Oželis, K. Oželis, Dr. Sofija Ožalytė, Dr. Glasitis, Dr. Alkočiūnas, Pr. Alekna, J. Ramanauskas, A. R. Darta, E. Slenys ir Bol. Karazija, Ramovės skyrius Baltimorėje, J. Lietuvninkas ir kiti. A. Čs.

CHICAGO

135-ASIS BŪRELIS

Vasario 16 gimnazijai remti šių metų rugsėjo 30 suėjo penkerius savo veiklos metus. Buvusieji ir esamieji būrelio nariai per tą laiką sudėjo šias dolerių sumas: St. Radzevičius — 120, A. Geraiauskas — 156, M. Genikauskienė — 12, E. Goberienė — 12, A. Kiselis — 12, L. Kasperienė — 12, K. Leoanitienė — 56, B. Masiulis — 60, K. Masiulienė — 39, V. Masiulis — 120, A. Masiulienė — 12, E. Masiulis — 24, E. Masiulienė — 18, H. Mažeikienė — 12, A. Mažeika — 60, V. Mažeikienė — 60, Pr. Mažeika — 94, T. Mickevičienė — 18, Pr. Pašvinskas — 84, J. Savukaitis — 24, K. Savukaitienė Mickevičiūtė — 72, G. Stirbytė — 12, E. Stirbienė — 24, H. Šukevičius — 12, A. Tornau — 96 ir P. Užas — 11. Iš viso — $1282. Iš tos sumos pasiųsta gimnazijai $1223, tad 59 lieka šeštiems būrelio veiklos metams.

Pinigų siuntimo išlaidas $16.87 sumokėjo B. ir K. Masiuliai.

B. Masiulis,
būrelio vadovas

Geriausi sveikinimai ir linkėjimai draugams ir rėmėjams
MILLER JEWELERS
DIAMOND — WATCHES
watch repairing all types
religious goods rosaries prayer books crucifixes.
763 EAST 185th ST.
KE 1-0225

CHICAGOS GYDYTOJAI

Tel. ofiso PRospect 8-1717
Rezidencijos REpublic 7-7868
Dr. S. Biežis
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 West 63 St.
VAL.: 1-3 popiet ir 7-8 v. vak.
Trečiad. ir sekmad. ofisas uždarytas.
Šeštad. tik nuo 1-3 val. popiet.
Rezid. 3241 W. 66th PLACE

Tel. offic'o EVerglade 4-7376
Tel. buto GRaceland 2-9203
Dr. Juozas Bartkus
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Norvest Medical Center
2336 West Chicago Ave
Chicago 22, Ill.
VAL.: 1-3:30, 6-8:30 p. p. pirmad., antrad., ketvirtad., penktad.,
Tik susitarus trečiadieniais.
11-2 p. p. šeštadieniais.

PATI PATIKIMIAUSIA FIRMA SIUNTINIAMS PERSIŲSTI Į SSSR, LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, UKRAINĄ IR KITUS KRAŠTUS YRA
PARCELS TO RUSSIA, INC.
1530 BEDFORD AVE., BROOKLYN 16, N. Y.
Tel. IN 7-7272, IN 7-6465
Brooklyne įstaiga atidaryta kasdien, ir sekmadieniais nuo 9 iki 9 val. šeštadieniais nuo 9 iki 4 val.
Pristatymas garantuojamas gavėjo parašu.
Siuntiniai išsiunčiami skubiai.
Priėmimo punktas:
New York City, 78 Second Ave., Tel. ORchard 4-1540.
Mūsų skyriai:
Detroit 12, Mich., 11601 Jos. Campau Ave., TOwnsend 8-0200.
Hartford, Conn., 651 Albany Ave., CHapel 7-5164.
Los Angeles, Calif., 121 So. Vermont Ave., DUnkirk 5-6550.
Philadelphia 23, Pa., 832 North 7th St., Tel. WA 2-1747.
Chicago, Ill., 3741 W. 26th St., Tel. CR 7-2126.
Newark, N. J., 263 Market St., Tel. MA 2-6937.

Sveikinimai ir geriausi linkėjimai visiems
SIMA EDSEL INC.
PAMATYK NAUJĄ 1958 EDSEL
GERIAUSIĄ AUTOMOBILĮ, KOKS BET KADA BUVO
16501 Broadway Ave. MO 3-7900
Maple Heights, Ohio

Sveikinimai ir geriausi linkėjimai visiems
USHER WASTE OIL SERVICE
2171 West 3rd St. TO 1-1907

Geriausi sveikinimai ir linkėjimai mūsų draugams
STROH'S MEATS
625 Bolivard Road TO 1-0651

Sveikinimai ir geriausi linkėjimai visiems
HERB KAY CO.
SERVICING GAS STATION EQUIPMENT
2416 Bridge Avenue SU 1-0102

Geriausi sveikinimai draugams ir rėmėjams
SUPREME CARBIDE TOOL CO.
10715 Briggs Avenue WI 1-7733

Geriausi sveikinimai ir linkėjimai visiems lietuviams
K. & J. MOVING COMPANY
1895 East 71st Street EX 1-0571

Sveikiname malonius draugus ir rėmėjus
SCOTT
5c AND 10c STORE
7036 Superior Avenue

Sveikiname malonius draugus ir rėmėjus
SUNBRIGHT RESTAURANT
SERVING THE FINEST FOOD
1707 EAST 86th ST. EN 1-8783

Dainuok ir šok...

Rašo V. BANAITIS

Iš pasikalbėjimų su lietuviškos pramoginės muzikos pijonierium M. Hofmekleriu

Po karo Miša ilgus mėnesius išgulėjo ligoninėje. Jį susirado brolis Robertas, Pittsburgho Municipal Orchestra violončelistas, Amerikon išvykęs 1938 m. Norėjo Mišą pasiimti Amerikon, bet dėl kiaurų plaučių jo nepraleido.

1949 m. jis išvyko į Izraelį toliau ieškoti savo šeimos narių ir įsidirbti pragyvenimą. Izraelyje netrukus ir vėl iškilo energingas ir vikrus muzikantas: koncertuoja Jeruzalės radiofone ir vadovauja pasaulinio garso "King David Hotel" orkestrui. Iki 1955 m., kai vėl atsiliepė kaceto laikai. Jis suserga, lieka be darbo, išvyksta Vokietijon paskubinti savo invalidumo pensijos reikalų.

M. Kofmekleris, dabar gyvenąs Muenchene, Vokietijoje.

Tylime. Sunku ant dūšios pagalvojus, kiek žmogus iškentėjo — ir kiek žmogus gali iškęsti. Be didelių aiškinimų Miša man kiša laišką. Skaitau:

— Retas kuris laiškas man yra padaręs tiek malunumo, kiek Tamstos. Aš labai džiaugiuos sužinojęs, kad Tamsta esi gyvas, nežiūrint sunkių persekiojimų ir pavojų, kuriuos Tamstai teko pakelti. Mes čia... dažnai prisimindavome malonius susitikimus su Tamsta Kaune, kurio visuomeniniame ir muzikiniame gyvenime Tamsta su savo orkestru turėjai savo gražią vietą...

Po laišku pasirašęs Stasys Lozoraitis, jungdamas Mykolui Hofmekleriui Lietuvos Diplomatinės Tarnybos pažymėjimą.

Žiūriu aš į jo nuplikusią kaktą, raukšlėtą, bet energingą veidą ir sau tariu: kas nežinojo Hofmeklerio kapelos Metropoly, kas nesiklausė Five O'Clock'ų per radiją, kas nežino jo plokštelių?! Juk šis žmogus yra mūsų seno, mielo Kauno gyva dalis, jo muzika dar ir šiandien skamba mūsų ausyse! Kaip gerai, kad tąsyk susiprasta nors dalį nepriklausomo gyvenimo užfiksuoti į tuos "juoduosius blynus"!

— Kaip ten buvo?

— 1929 m. vokiečių kilmės prekybininkas Schuetze, pamatęs, kad mano plokštelės gerai eina, pasišovė daugiau gamintis. 1929 išvykau į Berlyną ir ten ODEON firmoj, jau su mikrofonais, igrojom kokį 20 plokštelių (40 veikalėlių) — jų tarpe Marš, marš kareiveliai, Sunku gyventi, keletą fantazijų liet. temomis, ir t.t. Plokštelės buvo grobstyte išgrobstytos.

— 1932 m. Columbia firmos įgaliotinis Sakalauskas mus išsiuntė į Londoną. Ten vėl įgrojom 25 plokšteles — 50 dalykėlių. Kartu buvo dainininkas Dolskis. Ir kiek juoko buvo, kol aš, Miša Hofmekleris, jį išmokiau bent kiek švariau lietuviškai tarti... Vargšas, po metų pasimirė persišaldęs koncerte kariams, 2 p. p. rajone. Tada įgrojom ir Gailevičiaus maršą Prezidentas Smetona (Du broliukai kunigai). Tais pačiais metais Columbia atsiuntė ekspediciją į Kauną. Kipras, Grigaitienė ir kiti atliko savo įgrojimus; dar ir aš pridėjau vieną kitą.

— Dar vėliau, jau beveik prieš pat karo pradžią, išvykau į Kopenhagą, kur vėl įgrojau bent tuziną naujų plokštelių pas His Masters Voice. Ir kažin dar kiek būtume padarę — jeigu ne tas karas...

Štai, vieno Lietuvos muziko įnašas į mūsų nepriklausomą gyvenimą. Jo neišbrauksi.

Bet man buvo įdomu, kaip ten buvo su Spaudos Baliumi.

— Nu, labai paprastai, — sako Miša. — Smagiau eitų pasakoti, jeigu čia tie bavarai turėtų lietuviško Krupniko; mat, viskas tai vyko garsiojoj "Božegraikoje", kur be krupniko nė iš vietos.

— Kazys Binkis buvo Spaudos Baliaus vyr. organizatorius. Manė jis buvo pakvietęs muzikos specialistu.

Pasiruošta buvo gerai: net keli orkestrai, vienas valsams, kitas fokstrotams ir t.t. Ir jau viskas, galima sakyti, buvo sutarta ir paruošta. Naktį, iš Metropolio ištrūkęs, nuėjau aš pats nubaliavoti — žinoma, į Božegraiką. O ten netrukus prisistatė Binkis ir sako, girdi, baliui būtinai reikia atrakcijono. Išsitraukė tekstą: "Tris dienas, tris naktis..." na ir taip toliau. Sako jis man — tu Miša sėsk ir sugalvok ką nors. Be didesnių derybų ir krupniką begurkšnojant parašėm tą valsą. Šabaniauskas spėjo išmokti, surepetavom valandą prieš baliaus pradžią; ir žmonės pasiuto!

— Per balių grojom tai vienas, tai kitas orkestras, jau nebežinau kiek kartų... Na, o paskui labai prigijo...

Negi, pagalvojau, nebūtų galima ir šiandien ką nors panašaus padaryti? O kaip būtų, jeigu tą patį Spaudos Baliaus Valsą iš naujo perredagavus, sumoderninus ir išleidus? Reiktų jam užsiminti!

Bet Miša vėl paskendo mintyse, praeityje. Ne tik šokiai, ne tik restoranai! Būdavo išvyksta koks vyriausybės narys į užsienį — kodėl nepasiųsti į ten lietuviškos muzikos gaidų, kad ten pagrotų? Pasvarstyta — padaryta. Ir tikrai ėmė lietuviška muzika tuo keliu praskambėti ir užsienyje! Ar būdavo, Kaune didesnių priėmimų ar prezedentūroje, ar užs. reikalų ministerijoje, kad apsieitų be Hofmeklerio? Nebuvo!

— Žinai, senas dragūnų arklys pažįsta trimitą, — sako staiga Miša. — 1953 m. Jeruzalėje buvo priėmimas Amerikos Ambasadorius žmonos gimtadienio proga. Turėjau groti su savo vyrais. Gavom parėdymą užgroti "Happy Birthday to you", kai baigsis kalbos ir pakels šampano taures. Nu, laukiu. Kalbos, — geros, mažiau geros, ilgos, trumpesnės — lygiai taip, kaip kad būdavo Kaune.

— Tas diplomatų svietas visur vienodas, visur išlaikytas, visad saikus — ir aš visa tai jau pažįstu iš Lietuvos. Užsisvajojau. Tik žiūriu, jau kelia taures, duodu ženklą muzikantams, pasitempiu smuiką iškėlęs, ir kad plėšiau, tai plėšiau — "Ilgiausių metų ilgiausių!..."

— Sumaišiau etiketą; muzikantai į mane žiūrėjo ir, turbūt, manė, kad man galvoj negerai... Bet aš tada supratau, kad vistiek mano širdis Lietuvoj ir ten paliks. Neblogai gyvenau Izraelyje. Kraštas puikus — bet senam žmogui, ypač muzikui sunku gauti darbą, — ir labai karšta. Mano ilgiausi metai buvo ir yra Lietuvoje...

Čia Hofmekleris pats užsiminė, ko norėjau jo paklausti:

— Ar nemanytum, kad lietuviai paties nepamiršo? — įsiterpiau. — Kaip būtų, jeigu ir vėl Mykolas Hofmekleris mestųsi į savo seną sritį?

Sena markė dalykas geras — lengvos muzikos, lietuviška atmosfera persunktos, išeiviams būtina. Juk tas mūsų laisvas gyvenimas buvo toks pilnas, kad jo užteks dar kartų kartoms! Kodėl jo nepalikti kitiems. Juk ir ne visų dienų pabaiga — ateis ir vėl laisvės metai! Juk ir aniems reikės muzikos, ne tik sename ir mielame Kaune, bet ir Tavo gimtajame mieste Vilniuje!

Rezultatas — ne diskusijos, bet pasiūlymai. Prašo mano svečias gaidų, lietuviškų šokių, naujesnių kūrinėlių, kurie tiktų pramoginiam žanrui.

— Aranžementais pasirūpintume, tai niekis. Apmesime, kiek kaštuotų visas reikalas; jis nėra nerealus! Tik kažin, ar ir kur mes gautume kokį dainininką?...

Pats džiaugiuosi užsidegimu, kurį rodė mano svečias. Negi mes to nepadarysim? Tiesa, tūkstančiai kilometrų iki Amerikos, kur yra mūsų kolegos, su kuriais būtinai reiktų pasitarti, paprašyti gaidų; gal ir pinigo kas paklotų, juk biznierių Amerikoje yra, ir įdėtas pinigas jiems grįžtų. Yra ir tuzinas lietuviškų radijo valandėlių, juk joms tokios muzikos reikia!

Dar blykstelėjo kita mintis: pirmenybę duosime visiems tiems dalykams, kurie išpopuliarėjo senajame repertuare! Juk tame tarpe yra tiek daug gražių, moderniškos dvasios veikalėlių, tikri "ever-greens"!

Mintys sukasi galvoj, išgeriam, bet jų nesuvaldom. Mykolas Hofmekleris staiga atgavo savo pilną energiją; jis nebeklausia — kas bus rytoj; jam įdomu, kur gauti dar jo senų plokštelių, kad paklausytų, atrinktų, atkurtų ir prikeltų naujam gyvenimui!

Galų gale laikas eiti namučių. Nugabenu savo svečią iki jo "namų" — pas exkecetininką, buvusį Kauno rangovą Šochatą. Nuo durų staiga dar sykį grįžta Miša. Už rankos nusitvėręs sako man:

— Ir aš kažkaip instinktyviai žinojau, kad susiradus savo žmones lietuvius bus man daug lengviau ant dūšios. Ir nebenoriu, kad kontaktas su mano žmonėmis lietuviais nutruktų. Dėkui už tai, dirbsiu ir rinksiu medžiagą, kaip kadaise Kaune — nes mano sieloj šiandien ir vėl šventė!...

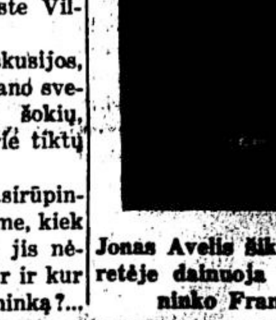

Jonas Avelis Šikšnosparnio operetėje dainuoja kalėjimo viršininko Franko rolėje.

Prašo atsakyti į klausimus

Muz. Juozas Bertulis Dirvos redakcijai atsiuntė įdomų laišką, kuriuo prašo duoti jam rūpimais muzikos klausimais atsakymus.

Muziko Juozo Bertulio įvadą ir tuos klausimus čia ir skelbiame. Tikimės, kad tų reikalų žinovai greit atsilieps ir į iškeltus klausimus atsakys. Atsiliepusiems iš anksto dėkojame. **Red.**

1932 m. bedėstant muzikos pamokas aukštesnėse mokyklose gimė mintis panaudoti dar ligi šiol nenaudojamas dvi gamas, kurias sumaniau užvardinti: "Naujoji Dur gama" ir "Naujoji moll gama". Apie tai tuo laiku niekam viešai neskelbiau, nes tikėjausi, kad tą bus pastebėjęs ir kitas kas nors iš muzikų. Vienok, rašydamas muzikos metodikos vadovėlį (1934 m.), šias dvi gamas buvau irgi įtraukęs.

Kai Klaipėdos Konservatorijoje draugė su manimi ėmė pamokas dėstyti grįžęs iš Prahos muzikas Jeronimas Kačinskas, kaipo naujosios muzikos žinovo užklausiau, ar jam yra žinomos šios dvi gamos. Jis atsakė, kad su panašiomis gamomis jam nėra tekę susidurti, ir patarė jas iškelti viešumon.

1935 m. tose tonacijose parašiau porą dalykėlių. Viena iš jų yra pritaikyta poeto Stasio Santvaros žodžiams: "Buities vertybė". (Turiu užsilikusį juodraščio III tomą, kuriame taipgi yra sukurta ši daina. Datuota: "Giruliai, 1935. VI. 8 d.").

Apie tą laiką Klaipėdoje buvo viena nedidukė muzikos krautuvėlė (kiek prisimenu, savininko pavardė buvo panaši į "Slonimskis"). Mano pažįstami patarė mano gaidas perduoti šiai krautuvei komisan, nes jis turįs ryšių su Amerika ir užsiima net gaidų leidimu. Paklausęs patarimo, savo atspausdintas gaidas atidaviau komisan. Taipgi parodžiau ir "Buities vertybę". Savininkas patarė ją palikti, taipgi mielai priėmė ir kitas gaidas. Prašė užeiti po trijų mėnesių, nes jam reikalinga susisiekti su užsieniu (nesakė, kad su Amerika).

Bet kai po trijų mėnesių užėjau, krautuvė buvo tuščia. Subankrutavo. Mano visos gaidos dingo.

1950 m. atvykęs į Ameriką, tas dvi gamas paskelbiau Muzikos Žiniose, Nr. 4/131. Laukiau, kad tuo reikalu kas nors išsitartų, bet veltui laukta. Nepasitikėdamas mano turimomis žiniomis, ėmiau klausinėti pas amerikiečius. Gavau įvairios literatūros, bet panašių gamų nebuvo. Pagaliau University of California man patarė patikrinti N. Slonimsky "Thesaurus of Scales and Melodic Patterns". Čia jas radau. Pavadinta: "Heptatonic Scales", Nr. 1042 ir Nr. 1043. Tiktai yra toks skirtumas, kad aš rašiau chromatinius ženkliukus prie rakto, Slonimsky gi — prie atskirų gaidų. Harmonijoje mano buvo įjungta į klasikinius rėmus naujuoju pagrindu, Sl. gi davė pavyzdį grynai laisvame stiliuje. Mano buvo apibūdinta tų gamų giminingumas, jų atsiradimas klasikais nenustatytu keliu, Sl. gi rašo, kad tai yra paimtas iš bažnytinių(?) gamų ir turi 1 arba 2 padid. sekundes. Mano gamų tonacijose veikaliukai pasirodė (deja, neviešai) 1935 m., Slonimsky gi turi Copyright 1947 m.

Labai prašau neatsisakyti patarti:

1) Tų gamų tonacijose esu parašęs dalykėlius, kurių vienas yra atšapirografuotas mano operetėje: "Abejotinas asmuo". (15 egz.). Išdalinau nemokamai. Tai operetei turiu Copyright 1955 m. Ar pagal USA veikiančias patentų taisykles N. Slonimsky gali reikšti pretenzijų?

2) Šias gamas buvau manęs paskelbti viename iš Amerikoje leidžiamų muzikos laikraščių. Ar Slonimsky už tai turėtų pagrindo prikibti?

3) Kaip minėjau, Lietuvoje buvau parašęs muzikos metodikos vadovėlį ir patiekęs Knygų Leidimo Komisijai prie Švietimo Ministerijos. Tame vadovėly buvo taipgi paminėtos šios gamos. Komisija nesutiko savo lėšomis to vadovėlio spausdinti, kol neištaisysiu nurodytų trūkumų. Tas rankraštis dingo (iš užsilikusių metmenų baigiu jį atgaivinti), bet komisijos raštą turiu. Ar tai nebūtų argumentas įrodymui mano gamų autentiškumui? (N. B. Komisijos rašte anos gamos įsakmiai nėra paminėtos).

Jei tai būtų grynai mano asmeniškas "biznis", klausimą palikčiau ramybėje. Bet teko nugirsti ir iš kitų, kad kartojasi mums neįprasti reiškiniai, todėl vertėtų išaiškinti šį realų klausimą pricipiniai, nes ir kitam mūsų tautiečiui gali panašiai įvykti.

Ir dar vienas klausimas.

Praeitais metais mano duktė ir p. R. Dapšys televizijoje šoko kombinuotą šokį lietuviškais motyvais. Man teko jiems akompanuoti fortepijonu.

Prieš skambinimą televizijos stotis iš manęs pareikalavo įrodymų, kad ką aš skambinsiu, nėra kieno nors Copyright. Nors stengiausi įtikinti, kad skambinsiu grynai liaudies dainų motyvais, jie nesutiko, nes prieš porą metų buvęs panašus įvykis su kitos tautybes asmeniu. O vistiktai atsirado asmuo, kuris tai dainai turėjęs Copyright ir stotis jam turėjusi sumokėti (bene) 10,000 dolerių. Man buvo leista skambinti tik tada, kai sunešęs Amerikoje išleistas liaudies dainų rinkinėlius įrodžiau, jog ką aš skambinsiu nėra Copyright.

Todėl maloniai prašau pranešti ir šiuo reikalu:

1) Nejaugi liaudies dainas ir jų melodijas gali kas nors užpatentuoti kaipo jo asmeniškus dalykus?

2) Nejaugi mums neleista panaudoti tas liaudies dainas, kurias mūsų motutės mus išmokė, kurias mūsų visa tauta dainuoja, kurias mes patys Lietuvoje ir net Amerikoje būdami iš senučių surinkome ir kurias mokome vaikus ir studentiją dainuoti pamokų metu?

3) Jei tokie patentai egzistuoja, ar negalima būtų surasti kelių, kad visuomenės labui tuos nenormalumus ištaisytume?

Už suteikimą žinių ir kitų vardu gražiai dėkoju.

Juozas Bertulis,
Los Angeles, Calif.

Albertas Snarskis atvyksta į Clevelandą su Chicagos lietuvių choru Pirmyn spalio mėn. 27 d. Johann Strausso operetėje Šikšnosparnis jis dainuoja Dr. Falke rolėje.

NAUJIENA!!!

PINIGAI siunčiami į Sov. S-gą, Lietuvą, Latviją, Estiją.

Pilnai garantuota ir oficialiai

100 rublių $10.00

Pristatoma per 2 savaites

Persiuntimas atseina **$5.00.**

Perlaidos didžiausia suma **$50.00**

Tačiau galite siųsti perlaidų kiek norite.

GRAMERCY

744 BROAD STREET, Room 925 NEWARK, N. J.

Licenesed and Bonded by N. J. State Banking Commission

Savers always welcome

The Cleveland Trust Company

Founded 1894 · 69 neighborhood offices · every banking service

THE BANK FOR ALL THE PEOPLE

Member Federal Deposit Insurance Corporation

Dabar pats laikas užsisakyti DIRVĄ!

Stroh's puikus skonis čia prasideda...

Dabar už vietines kainas!

Parodyta viršuj yra vienas iš Stroh's 19 blizgančių vario katilų. Apačioj šių katilų, liepsnos virš 2000 laips. temperatūros, juos verda. Šis didelis karštis duoda geriausią skonį iš puikiausių dalykų. TAI IR YRA UGNIES VIRIMAS!

Ugnies virimas duoda lengvesnį, skanesnį, daugiau gaivinanti alų, nepalyginamą su kitais. Joks kitas Amerikos alus nėra verdamas taip — ugnim verdamas 2000 laips. — ir tas yra dėl to, kad joks kitas Amerikos alus neturi skonio kaip Stroh's! BANDYK STROH'S ŠIANDIEN!

Jums patiks Stroh's šviesesnis!

The Stroh Brewery Company Detroit 26, Michigan

Nedelsk nė vienos dienos, bet šiandien pat siųsk 1 dolerį ir užsisakyk metams jau aštuntus metus šiame kontinente einantį iliustruotą humoro-kritikos žurnalą

PELĖDĄ

Išeina kovo, birželio, rugsėjo ir gruodžio mėn.

Rašykite dar šiandien: **PELĖDA, 231 Wallace Ave. S., Welland, Ont., Canada.**

Iš šalies žiūrint

Jie pajudino žemę

Kai prieš keletą metų žydai kurdami savo valstybę Izraelį pajudino žemę, tai dėl to nereikėjo per daug stebėtis. Juk žydai galingi ir kapitalais, ir susiklausymu, ir gausumu mokytų žmonių. Galingi didžiule įtaka visose didžiosiose valstybėse. Bepigu jiems buvo savo planą vykdyti.

Bet kad Amerikos juodukai įstengė pajudinti žemę, tai jau kitas dalykas. Jie nepalyginamai silpnesni už žydus. O visgi atsirado ir vadovybė, ir ryžtingumas, ir pasiaukojimas, ir susiklausymas. Rado pritarimo Washingtone ir žymioj Amerikos visuomenės dalyje.

Juodukai ir lietuviai

Ką? Juodukų ryžtingumas, susiklausymas, pasiaukojimas gali būti pavyzdžiu lietuviams kovoje už išlikimą ir teises? Jei juodukai gavo talkos net iš Vatikano organo, tai lietuviai dar labiau gali tikėtis talkos iš tos aukštybės, tik kas ta talka pasirūpins? Ar negalėtų tą darbą atlikti aukšti mūsų dvasiškiai? Ypač, kad dabar nebūtų skriaudžiami Lenkijos lietuviai

Maskva ir integracija

Maskva ir visas raudonasis pasaulis nuduoda esą integracijos ir juodukų teisių gynėjai. Bet jiems kitkas rūpi. Jiems rūpi, kad visur laisvajame pasaulyje eitų piautynės ir rietenos. Todėl Amerikoje dabar raudonieji šaukia integraciją, bet veikia segregacijos pusėje. Juodukų teisės raudoniesiems tiek rūpi, kiek pernykštis sniegas.

Apie įdomų leidinį

Draugas (rugsėjo 26, 1957) paminėjo apie žurnalo Jaunimo Žygiai naujai išleistą numerį. Pasakyta, jog tai įdomus leidinys. Tarp tų įdomybių besąs priskirtas australiečio Br. Zumerio straipsnis, kuriame jis stipriai šukuojąs politiką be Dievo.

Lengva pripažinti, kad politika be Dievo gali užsipelnyti stipraus šukavimo. Bet kartu čia statytinas klausimas: o politika su Dievu ar jau yra tokia, kad šukavimo neužsipelno? Sakysime, nepriklausomosios Lenkijos politika nebuvo be Dievo. O atsimenenant jos elgesį su Lietuva ir kitais kaimynais, ar ji neužsipelnė šukavimo? Ar Vilniaus vyskupas Jurgis Matulevičius buvo auka politikos be Dievo? Ar Jalbrzykowskio veikla rėmėsi politika be Dievo? Ar Suvalkų sutartis, pasirašyta kryžiaus akivaizdoj, buvo auka politikos be Dievo? Kas gesina paskutines lietuvybės kibirkštis lietuviškose žemėse, esančiose dabartinės Lenkijos rubežiuose? Ar ten tą daro politika be Dievo ar politika su Dievu? Ar lenkai, savindamiesi Vilnių ir Lvovą, išpažįsta politiką be Dievo ar su Dievu?

Iš šalies žiūrinčiam išrodo, kad pirmiausia reikia šukuoti tą politiką, kuri tariasi einanti su Dievu, bet nesilaikanti teisingumo.

Eleonoros pastabos apie Rusiją

Eleonora Rooseveltienė, išbuvus Rusijoj porą savaičių, grįždama namo, Kopenhagoj pareiškė apie savo patyrimus toje šalyje. Sakė, jog ji radus, kad ten gyvenimo lygis besąs geresnis, negu ji maniusi. Rusija padarius per pastaruosius 40 metų milžinišką progresą. O Chruščiovas besąs stiprus vyras, bet kuris galįs supykti.

Ką galima pasakyti dėl tokių pareiškimų?

Kad raudonieji ponai Rusijoj puikiai gyvena tai seniai žinomas faktas. O kad milionai darbininkų badauja ir skursta, tai kitas gerai žinomas faktas.

Kad Rusijos raudonieji valdovai padarė tam tikrą milžinišką progresą, tai irgi plačiai žinomas faktas. Juk raudonieji carai savo kredite turi daugiau žmonių gyvybių, negu bet kokie kiti despotai pasaulio istorijoj. Jie įvedė didesnę vergiją, negu yra buvus bet kur ir bet kada žmonijos istorijoj. Jie degte dega neapykanta prieš Ameriką, kuri išgelbėjo juos iš nacių nagų. Taigi raudonieji despotai chamiškumu viršija visus chamus žmonijos istorijoj. Toliau raudonieji despotai savo begėdišką nedėkingumą Amerikai parodė išvystę čia tokį šnipinėjimą ir išvogę atominės bombos paslaptis. Ir kažin ar daug čia yra tokių paslapčių, kurios nežinomos Maskvoje.

DIRVA

LAUKIA

JŪSŲ TALKOS!

Kaune buvom prieš du mėnesius

(Atkelta iš 1 psl.)

ūkiečiai nepaprastai skursta ir neretai net badauja, kas juos verčia "kombinavimu" nors kiek pagerinti savo būklę.

— Kolūkių pirmininkai bei administracija, daugumoje rusai ar jiems parsidavę vietiniai, tokius "kombinatorius" neretai bijo įskųsti policijai, nes įskųstojo draugai skundėjus tiesiog papiauna... O kadangi neretai kombinuoja ir kolūkių administracijos, kurių padėtis daug geresnė už kolūkiečių, tai taip į viską ir žiūrima pro pirštus, nors už kombinacijas ir labai smarkiai baudžiama — už menkniekio nukombinavimą baudos duodama po 10-15 metų Sibiro katorgos.

— Žymiai geresnė padėtis tų kaimiečių, kurie dirba valstybiniuose ūkiuose (Sovchozuose). Jie ten gauna atlyginimą už darbą pinigais, kaip pastovias algas ir taip daug nepriklauso nuo tų ūkių produkcijos dydžio, ar jų rusiškosios administracijos sauvalių. Vidutiniai tokio ūkio darbininkas gauna apie 200 rublių algos mėnesiui, apie ką kolūkietis tegali tiktai svajoti, nes neretai metinis jo uždarbis iš kolūkio tesiekia tiktai 200 rublių.

— Miestuose bei pramonėje didžioji darbininkų masė uždirba mėnesiui vidutiniai arti 500 rublių. Už tą vieno mėnesio uždarbį darbininkas gali nusipirkti:

1 metrą menkos kokybės pusvilnonės kostiuminės medžiagos; arba — už 450-500 rb. sov. gamybos rankinį laikroduką; arba — už 450-500 rb. sov. gamybos prastus odinius pusbačius; arba — apie 13-14 kg. lašinių ar sviesto; ir pan.

— Kai palygini, kiek tokių dalykų gali vakaruose tos rūšies darbininkas nusipirkti už savo vieno mėnesio uždarbį, tai net galva svaigsta... O rusai ten mums vis skelbė, kad vakaruose vis kyla kainos ir vis sunkiau ten gyventi darbo žmogui, kuo mes beveik ir tikėjome, kol savomis akimis pamatėme, kaip nežmoniškai rusai meluoja ir apgaudinėja savas darbo mases, o neretai ir laisvojo pasaulio naivuolius ar tokiais nusiduodančius salioninius komunistus, samoningai ar nesamoningai taip daug talkinančius rusų įsiviešpatavimui visame pasaulyje. Susimildami — gana to.

— O kaip gyvena komunistai ir raudonarmiečiai?

— Jie yra užėmę visas pelningesnes vietas ir turi daug galimybių kyšininkauti, ypač partiečiai. Jiems nereikia stovėti, neretai net per ištisas naktis, prie krautuvių, kad ryte nusipirktum kokį menkniekį arba prastos juodos duonos kepalėlį. Raudonarmiečiai turi net savus "vojevnus magazinus", arba braunasi į krautuves be eilės.

— Žinoma, ir tos valdančios klasės gyvenimas nepalyginamai skurdesnis už čionykščio eilinio darbininko gyvenimą, kokį mes čia radome. Neblogai, palyginamai, verčiasi parsidavę maskoliams mokslininkai, kaip Matulis ir kiti; artistai, kaip Kipras Petrauskas; rašytojai, žurnalistai bei visi kiti savos tautybės ir sąžinės "kupčiai".

— Kaip su minėtomis eilėmis prie krautuvių ir kokia kalba yra parduotuvių užrašai?

— Darbo klasės žmonės be eilių veik niekur neapsieina: ir parduotuvėse ir visose įstaigose ir visur kitur jiems tenka vargti nesibaigiamose eilėse.

— Parėję iš vargingo bei sunkaus darbo, neretas jų tuoj stoja iš vakaro į eilę, kad ryte gautų nusipirkti prastos juodos duonos kepalėlį. Ryte jo vietą užima kuris nors nedarbingas šeimos narys, nes darbingasis turi skubėti darban, taip, kad ligoti seneliai ar koksai nors penkiametis vaikas.

— Neretai, ypač mėnesių pabaigoje, tų mažniekių ar duonos pritrūksta ir visas vargas — veltui. Jūs čia neįsivaizduojate koksai gilus skurdas tenai, jeigu tos eilės ne tik nenyksta, bet vis ilgėja. O ką jau bekalbėti apie tuos kryžiaus kelius, jeigu norima įsigyti kokį nors vertingesnį reikmenį, kaip batus ar aprangą.

— Kauno įstaigų bei įmonių iškabų užrašai daugumoje yra dviem kalbom: rusiškai ir lietuviškai. Vilniuje, Klaipėdoje ir Karaliaučiuje — daugumoje vien rusiškai, nes vietinių ten mažuma. Lietuviškiausias yra kaimas, mažesni miesteliai bei Kaunas. Didesnių miestų gatvėse daugumoje girdisi rusų, žydų ar lenkų kalbos. Taip Vilniaus gatvėse net pavojinga kalbėti lietuviškai, kad negautum per sprandą nuo to ar kito svetimtaučio.

— Kokias žinote naujas statybas fabrikų, namų, [illegible], mokyklų, ligoninių?

— Stambiausia statyba yra Petrašiūnų elektrinė, kuriai išvesta naujas geležinkelis Petrašiūnai — Palemonas. Pergalės Krante (prie Karmelitų) statomi 5-6 aukštų gyvenamų butų blokai, skirti neva darbininkams, bet jau iš anksto rezervuoti raudonarmiečių karininkų šeimoms bei partiečiams. Atstatomi ir kaikurie net praplečiami tekstilės bei kiti fabrikai, kurių gaminiai daugumoje išvežami į rytus. Vietinių gyvenamieji namai veik neremontuojami.

— 1956 m. atstatytas Jonavos, 1957 Panemunės ir 1948 Aleksoto tiltai. Praplėstas plentas Kaunas — Ariogala — Raseiniai. Berods strateginiais sumetimais išvestas naujas plentas Kaunas — Kėdainiai — Dotnuva — Radviliškis — Šiauliai. Baigtas [illegible] — autostrada Kaunas — Vilnius.

— Ar visas Lietuvos kaimas sukolūkintas ir kur gyvena kolūkiečiai?

— Visas sukolūkintas ar kaip kitaip nusavintas ir ūkininkai paversti [illegible], ypač kolūkiuose. Jie gyvena, daugumoje, dar senų gyvenviečių trobėsiuose, nes naujų kolūkių centrų dar mažai pastatyta. Senų ūkių trobėsius remontuoti ar atstatyti neleidžiama, taip, kad tokiems trobėsiams sugriuvus, kolūkietis keliasi į suprojektuotą kolūkio centrą ir ten statosi varganą medinę lūšną. (B. d.)

BROWNEJONES LTD.

1, Norfolk Place, London W. 2. England

GREIT — PATIKIMAI — PIGIAI

Mūsų siuntiniai pasiekia gavėją per 3-4 savaites. Mes duodame 100% garantiją, kad siuntinys pasieks gavėją. Palyginkite mūsų firmos kainas su kitų firmų kainomis.

MŪSŲ KALĖDINĖS DOVANOS

Kaip ir praėjusiais metais, taip ir šiemet BROWNEJONES LTD, LIETUVIŠKAS SKYRIUS praneša: kiekvienas, kuris išsiųs vidutinės vertės siuntinį (ne standartinį) gaus apačioje išvardintus dalykus, kaipo nemokamą dovaną pasirinkimui vieną iš jų:

1. [illegible]
2. [illegible]
3. 1 vyrišką [illegible]
4. 1 [illegible] ar Sheffield išdirbinio.
5. 4½ yds. moteriškai suknelei medžiagos.
6. 1 plaukams kirpti mašinėlę 0-0000.
7. 3 poras moteriškų kojinių.
8. 3 poras vyriškų kojinių.

STANDARTINIS SIUNTINYS MOTERIAI

SVORIS — 9 svarai. Kaina: US $45.00.
4½ yds. moteriškai suknelei medžiaga.
3 yds. 54" medžiagos kostiumui, labai stiprios, šviesiai žalsvos, pilkos spalvos.
1 pora žieminių apatinių.
1 grynos vilnos moteriškas megstinis, ilgom rankovėm.
2 poros moteriškų kojinių.
3 vilnonės skarelės, 27x27.
1 svaras šokolado.

STANDARTINIS SIUNTINYS VYRUI

Svoris: 7 svarai. Kaina: US $50.00.
3 1/4 yds. medžiagos kostiumui, lygos, ar juostuotos, vilnonis.
3 yds. medžiagos viršutiniams baltiniams. Įvairiausių spalvų.
1 atlenkiama apikaklę megstinis, ilgom rankovėm, vilnonis.
1 pora žieminių apatinių, šiltų.
1 pora vilnonių kojinių.
1 vilnonis šalikas 50x11.
50 cigarečių Players.

STANDARTINIS SIUNTINYS NR. 17

Svoris: 16 svarų. Kaina: US $118.00.
3 1/4 yds. geros rūšies atkarpa vyriškam kostiumui.
3 yds. grynos vilnos atkarpa moteriškam paltui.
3 yds. grynos vilnos atkarpa vyriškam paltui.
3 yds. stiprios mišraus medžiagos moteriškam kostiumui.
1 vyriškas, žieminis "Windcheater" megstinio pavyzdžio, užtraukiamas "zip".
1 moteriškas vilnonis megstinis, ilgom rankovėm.
1 vilnonis vyriškas šalikas.
3 vilnonės moteriškos skarelės.
1 skustuvas, Sollingen, ar Sheffield išdirbinio.
1 moteriška bliuskutė.

Visos kainos ir mokesčiai yra jau įskaityti. Gavėjas nieko neturi primokėti.

PRAŠYKITE MŪSŲ KAINARAŠČIŲ. IŠ JŲ JŪS GALITE PAPILDYTI IKI PILNO SVORIO PASIRINKDAMI NORIMŲ DALYKŲ JŪSŲ SIUNTINIUI.

RAŠYKITE TIK LIETUVIŠKAI: BROWNEJONES — LIETUVIŠKAM SKYRIUI. VISI JŪSŲ PAGEIDAVIMAI BUS GERIAUSIAI IŠPILDYTI. PASKUBĖKITE, KAD NEPAVĖLUOTUMĖTE PASIŲSTI DOVANŲ JŪSŲ ARTIMIESIEMS Į LIETUVĄ.

NEGALINTIEMS IŠ KARTO SUMOKĖTI, DUODAMAS IŠSIMOKĖTI DALIMIS. TERMINAS IKI KELIŲ MĖNESIŲ.

1, Norfolk Place. London. W. 2. England!

KLEMENTINA

LIUDAS VISMANTAS

Sunkaus darbo diena baigėsi. Vyrai susėdę ant suoliuko ilsino kojas, ir juokaudami taikėsi vis ką nors gudresnio pasakyti.

— Na, — prabilo dėdė, vadinamas Janušu, — kai prisisrėbiau tos buizos, velniai žino, net visos kelnių sagos baigia išlakstyt!

— Gera šeimininkė, — pasakė Pranas, — reikia geriems darbininkams pavalgyti sočiai ir skaniai; o ką gi, tokį lauką bulvėms užsodinome.

— Ona ir Nastė visada dar užtraukdavo prieš miegą gerai skambančią sutartinę, o šį vakarą, žiūrėk, — ne vampt, lėkštes suplovusios dingo svirno duryse, — tęsė Janušas, — matyt pavargo.

— Ką jos pavargs, — atsiliepė Jonas, — niekas nešnekino. Nei tu dėde, nei Pranas; o aš nė nepamačiau kai dingo.

— Taigi, drąsuoliai, — juokavo Janušas, tikriausiai su kakta būtumėt svirno duris pabučiavę. Ona ne avis, užtrenks jas prieš pačią nosį net neatsigręždama.

— Atrodo, kad visi, išskyrus mus tris, nuėjo poilsio. Tylu, net žąsinas pašiūrėj nebegirgsi.

— Na, vyrai, dar po vieną dūmelį užtrauksim. Janušai, suk rūkalą; nuo tos senos pajuodusios pypkės ir lūpa persikreips į vieną pusę, — pasiūlė Jonas.

— Matai, geras tu vyras, Jonai, pirktinės prilaikai, vis gardesnis dūmelis. Man tai tos kapeikos neužtenka — neatlieka; kai tik gaunu, tai manoji žiūrėk tuoj prisistato, ir kapšiuką iškrausto, dar bumbėdama: — Ką gi, seni, žinai pats, gi tvartuką naują suremt peniukšlei ant žiemos reikia, — jovalas prišals geldoj.

— Ką jau Jonas, neturės, vienturtis, anstolis trobos galo negriaus — pastebėjo Pranas.

— Te, netaušk, o suk gerą, kad dūmų aplink daugiau būtų, nes uodai užpiaus.

Dūmų debesėliai nuo rūkorių kilo į viršų, retėjo ir dingo vis didėjančioj tamsoj. Kažko nutrūko šnekta. Vyrai tylėdami rūkė, o aplink iš tikro zirzė uodų pulkelis.

Šlumšt, šlumšt, pro tvartą, palinkusi, kažką susukusi į skudurą, ar prijuostę pasirodė moteris. Matyt užgaišo daržuose beaikuisdama.

— Ei, Klementina, ką tu, nė miego nenori?! — sušuko Janušas, staigiai dirstelėjęs ton pusėn.

— Ką ji miegos, laumės vietoje nori būt, — tarė Pranas.

Nieko neatsakė Klementina, nė nepasižiūrėjo, tik dar daugiau palinkusi dingo už pušynėlio kampo. Prie valdiško miško laukė jos mažytė sena pirkelė, kurioje ji gimė, užaugo ir joje turbūt nukarš...

— Sunkios Klementinos dienos. Žinau aš jos gyvenimą. [illegible] vadina. Tiek išgyvenęs žmogus, manau, [illegible] vienas, būtų dar kvailesnis, — susimąstęs kalbėjo Janušas.

— Tai papasakok ir mums, nes mes su Pranu nieko apie ją nežinome. Klementina ir viskas. Kas geriau daržus išravės ir prižiūrės, kad ne ji.

Sklaidėsi paskutiniai rūkalų dūmai, liko tik tabako kvapas. Tamsa iš lėto vis daugiau dengė gražų vakaro vaizdą. Slinko vakarų pusėn maži balti debesėliai. Toj ramioj tyloj-tesigirdėjo vienodas uodų zirzimas. Keletas nepavargusių žiogų patvoriuose ir daržo žolėse čirškė vienas kitą pavaduodami. Vos įmatomai, nuo didelio už sodybos esančio prūdo, kilo migla, prasisklaidydama medžiuose, tvorų statiniuose, — iš lėto apgaubdama visą sodybą.

— Taigi, — atsiduso Janušas, — Klementina...

— Aš turbūt dar nebuvau gimęs, kai jos tėvas vieną kartą, jai esant visai mažytei, vos kelių metų, negrįžo iš Prūsų. Žandarai pagavo jį pusiaukelėje į namus su knygomis, uždarė kalėjiman ir nei motinos ašaros, nei maldavimai nepadėjo. Už poros savaičių išvežė į Sibirą. Iš tenai jis nebegrįžo, niekas apie jį nebegirdėjo, dingo amžinai. Liko motina, kiek atsimenu, buvo darbšti, sveika ir patraukli moteris. [illegible] kartu abi matydavau [illegible]. [illegible] eidama pro [illegible] mama [illegible] keletą žodžių. Mes tada gyvenome anapus [illegible], kur mano tėvai turėjo keletą dešimtinių žemės ir pirkelę.

Paaugau aš, o Klementina tada jau buvo jauna graži merga, visoj apylinkėj žinoma [illegible]. Būdavo, kaimo ir kumetyno vakaruškose bernai dėl jos muštdavosi; dėl gražių tamsių plaukų ir tų, giliai, didelių, šetoniškai liepsnojančių, mėlynų akių. Jos balso [illegible] skambėjimas pralenkdavo kitus. Šokdavo, kaip plaštakė, sukdavosi it lengvas pūkas ir niekada nepavargdavo. Aš, seilę varvindavau iš tolo į ją žiūrėdamas; tebuvau gauruotais balsvais plaukigaliais apaugęs snarglys.

Dvaro ponai, pastebėję jos gražumą ir tvarkingumą, davė jai vietą rūmuose. Jinai temai tvarkė rūmų kambarius. Matydavome su ponia vaikštant po parką ar palei Ventą, kaip kokią dvaro panaitę. Nuo tada Klementina dar daugiau išgarsėjo, apylinkės bernai, mergos graužė nagus iš pavydo.

Ak, kad ta graži jaunystė būtų buvusi laiminga! Ne, jinai pasibaigė taip, kaip nė vienas netikėjom, nenorėjom ir nelaukėjom. Ją šnekino vedyboms toks Montvilų Kostas, stambus ūkininkaitis, bet Klementina nesutiko. Jinai gyveno geriau ir matė gražesnį gyvenimą pašonėj.

Kai aš jau buvau geras paauglys, mirė jos motina. Palaidojo ją gražiai, prideramai, liūdnai giedodami apylinkės giesioriai. Dalyvavau ir aš. Klementina taip graudžiai verkė, kad sielvartas ir skausmas perkreipė veidą, o nuo ašarų užtino akys; pečiai trūkčiojo, lyg epušės lapai draskomi vėjo. Tas vaizdas replėmis suspaudė mano širdį. Kažkoks kartus skausmas sustojo gerklės gale — verkiau ir aš; ilgai liko tai mano atminty. Dvaro ponia kartu verkė, ją guodė, kaip tikrą seserį...

Atsiduso Janušas, išsitraukė iš kišenės ilgoką pypkę, su didele galva ir, prikimšo gerą žiupsnį naminio tabako, uždegė, kuris net braškėdamas smilko, skleisdamas uodų nemėgstamą aštrų kvapą.

— Na, klausykit, — tęsė toliau Janušas.

— Visi išsiskirstė iš kapų, liko tik Klementina ir ta ponia. Sumetęs kryžių ir aš dingau, nes laukė darbo diena dvare.

Po to ilgoką laiką nebematėme Klementinos nei vakaruškose nei kumetynan atsilankant. Pergyveno motinos mirtį. Dažnai praleisdavo ilgas valandas prie motinos kapo, tenai, gražioje Ventos pakrantėje...

Prabėgo bent trejetas metų. Klementina vėl retkarčiais atsilankydavo į pasilinksminimus. Nors ji nebebuvo ta šauni merga, buvo surimtėjusi, kažkaip tokia panelė, bet atrodė, kad tos sunkios valandos jau buvo nuskriedusios užmarštin. Ji jau padainuodavo ir kiek pašokdavo. Ji buvo nurimusi ir atrodė norinti gyventi.

Ir taip galbūt ramiai būtų slinkęs dvare jos gyvenimas, jeigu ne atsitikimas, kuris galutinai sugriovė jos laimę. Po to ji pasidarė [illegible], klaiki ir užmiršta pamiškės trobelėje, kaip dabar matome. (B. d.)

Vokiečių karinė slaptoji žvalgyba paskutiniojo karo metu

DARBAS VAKARŲ VALSTYBĖSE

Pagal Paul LEVERKUEHN knygą

Atpasakoja L. S.

Vokiečių žvalgybos kruopštus žinių surinkimas Danijoje ir Norvegijoje yra puikus ryžtingo ir greito darbo pavyzdys. Daug platesni paruošiamieji darbai Vakarų valstybėse turėjo ir daug didesnės reikšmės, net palyginant su darbu Lenkijoje, nes čia galėjo pasireikšti visi trys slaptosios žinių tarnybos skyriai.

Slaptosios žvalgybos darbas Lenkijoj buvo tipiškas žinių rinkimas krašte su reikšminga sausumos kariuomene, bet praktiškos reikšmės neturinčiu laivynu. Be to, Lenkija ir Vokietija turėjo ilgą bendrą sieną.

Vakaruose tik Prancūzija rubežiavosi su Vokietija, neskaitant Belgijos ir Olandijos, bet šiuose kraštuose nebuvo šnipinėjama. Ten veikiantieji žvalgybos punktai teturėjo palaikyti ryšį su kitų šalių slaptosiomis žinių tarnybomis ar tarpininkauti informacijų perdavime. Nesitikėta, kad šios valstybės galėtų būti Vokietijos priešai.

Kaip tas darbas buvo vykdomas pasakoja žvalgybos karininkas, kuris pats ilgus metus toje srityje dirbo.

— 1934 m. sausio mėn. buvau priskirtas laivyno žvalgybon Wilhelmshavene. Pradžioje šio skyriaus visa paskirtis buvo surasti Olandijoj ir Belgijoj ryšininkus, kurie mobilizacijos ar karo atveju tarpininkautų žinių perdavimui iš Prancūzijos bei Anglijos.

Toks darbas daug džiaugsmo neteikia. O ir tie surastieji ryšininkai, neturėdami reikalingo išlavinimo, atėjus reikalui, paprastai jiems statomų reikalavimų neišpildo.

Laimingas supuolimas šiek tiek prasklaidė nuobodulį. Vieną dieną atvyko du prekybos laivyno jūrininkai, atnešdami kažkokio instrumento planus, skirto Amerikos aviacijai. Kaip jie tuos planus gavo, buvo neaišku, o taip pat jie nežinojo kam jie buvo skirti.

Slaptoji žvalgyba tada nerinko žinių apie amerikiečių karines pajėgas, bet interasavosi jos technine pažanga laivyne ir aviacijoj.

Versalio sutartimi karo laivų statyba Vokietijoje buvo smarkiai suvaržyta, o lėktuvų gamyba kurį laiką ir visai uždrausta. Bet ir be to amerikiečiai nelabai rūpinosi paslapties išlaikymu. Todėl agentams pavyko prieiti prie svarbių konstrukcijos bei gamybos skyrių ir viską patirti, kas oficialiuose pranešimuose apie techninę pažangą paprastai neskelbiama. Laikui bėgant buvo gauta net konstrukciniai planai įvairių lėktuvų, bombų metimo įtaisų, techninių pagerinimų bei karo laivų.

Kai 1934 m. pabaigoj slaptąją žinių tarnybą perėmė Canaris, jis mūsų skyrių perkėlė į netoliese esantį didmiestį Wilhelmshaven. Turint patogesnės veikimo sąlygas pradėtas sistemingas prancūzų karo laivyno žvalgymas Kanalo ir Atlanto pakrantėje. Tas apėmė žinių rinkimą apie karo ir prekybos uostus, pakrančių sustiprinimus, karo laivų rūšis, jų statybos savybes ir apginklavimą, šarvų stiprumą, artilerijos pabūklus, torpedas, minas, apsaugą nuo povandeninių laivų, priešlėktuvinę artileriją ir t.t. Taip pat reikėjo nustatyti kur buvo laivyno aerodromai, koks jų aprūpinimas degalais, kur naftos perdirbimo įmonės, koks jų pajėgumas.

Tam darbui įvykdyti reikėjo agentų. Daugumoje jie priklausė kitom tautybėm, ne prancūzų. Taip pat juos reikėjo atitinkamai apmokyti. Jie turėjo suprasti pavesto uždavinio svarbą, nusimanyti laivų ar sustiprinimų statyboje, orientuotis technikoje ir ūkiniuose klausimuose, pav. degalų aprūpinime bei suvartojamo kiekio nustatyme.

Agentais dažniausiai sutikdavo būti žmonės palinkę į nuotykius, o kartu jausdami tam darbui "patraukimą". Nemaža jų ir patys pasisiūlydavo.

Tarp agentų ir jiems vadovaujančio žvalgybos karininko turi viešpatauti abipusis pilnas pasitikėjimas. Karininkas turi žinoti, kad siunčiamos žinios nėra fantazijos produktas, o agentai turi jausti, kad jei kas nutiks, jie nebus palikti be pagalbos, jie nebus apleisti.

Vien pinigais šis klausimas neišrišamas. Admirolas Canaris griežtai mums draudė panaudoti bet kokį spaudimą ar provokaciją. Jis reikalavo, kad slaptoji žinių tarnyba dirbtų padoriais ir garbingais metodais.

Pačioje Prancūzijoje žinių rinkimas koncentravosi apie Maginot liniją, — tą moderniškiausią tvirtovių sistemą. Ilgą laiką prancūzų ir užsienio spauda rašė apie intendanto Frogė išdavimą. Jis tvarkė Maginot linijos dalinių aprūpinimą ir visas savo turimas žinias perdavė vokiečiams.

Vertingos medžiagos vokiečių buvo rasta Pragoje 1938 metais. Mat čekai savo sustiprinimus statė su prancūzų pagalba ir pagal Maginot linijos pavyzdžius. Speciali čekų statybos komisija savo laiku lankė tą liniją ir atsivežė jos aprašymus bei planus. Iš viso, bendradarbiavimas karinėje srityje tarp šių tautų buvo labai glaudus ir jų daviniai, vokiečių žvalgybos džiaugsmui, buvo rasti čekų generalinio štabo spintose.

Slaptoji žinių tarnybai veikti Anglijoje pradžioje buvo visai uždrausta. 1936 m. leista pavienių sričių stebėjimas, bet nebuvo jokios aktyvios agentų veiklos. Tik 1937 metais pradėtas pilnas informacijų rinkimas, kuris apėmė ir laivyno bazes užjūryje.

Surasti pakankamą skaičių bendradarbių sudarė daug sunkumų. Tačiau iki karo pradžios pavyko surinkti svarbiausius davinius, nors jie ir nebuvo taip pilni, kaip apie prancūzų laivyną.

Agentų veiklai pačioje Anglijoje buvo nepaprastai daug kliūčių. Anglai galėjo savo salose įvažiavusius svetimšalius geriau sekti, negu valstybės kontinente. Be to, veik kiekvienas anglas turi patraukimą būti sekliu. Tikriausiai tai nėra supuolimas, kad Conan Doyle, modernaus kriminalinio romano kūrėjas, yra anglas. Ir iš viso, anglai svetimaisiais niekad nepasitiki, nors kasdieniniam gyvenime su jais būna ir labai mandagūs.

Canaris, o tuo pačiu ir visa slaptoji vokiečių žvalgybos organizacija rūpinosi, kad žinių perdavimas nebūtų nutrauktas ir tarptautinių įtempimų bei mobilizacijos atveju. Ir agentai turėjo būti iš anksto tokiam laikui paruošti. Su kiekvienu iš jų reikėjo tiksliai sutarti slaptažodžius, kurį gavęs agentas privalėjo tuoj vykti į iš anksto nustatytą sritį, ten atitinkamose slėptuvėse padėti pranešimus ir gauti naujas instrukcijas.

Šis aparatas savo veiklą pirmą kartą išbandė 1936 metais, užimant Reino sritį. Nors pasiruošti laiko buvo maža, bet karinė vadovybė iš gautų žinių galėjo susidaryti tikslų vaizdą apie kaimyninių kraštų kariuomenės ir laivynų pasirengimus.

Sekantieji įvykiai buvo Austrijos prijungimas ir Sudetų krizė. Austrijos užėmimas turėjo įvykti šeštadienį. Prieš tai, ketvirtadienį, Canaris staiga sukvietė visus žvalgybos skyrių vedėjus. Jiems pranešė, kad Hitleris nusprendė Austrijos klausimą galutinai išspręsti, reikalui esant ir jėgos pagalba.

Kiekvienas to posėdžio dalyvis suprato padėties rimtumą ir matė admirolo gilų susirūpinimą. Darbas skyriuose vyko dieną ir naktį. Išsiuntus nurodymus laukta pranešimų. Jie atėjo. Ir visuose buvo bendras pranešimas, kad kaimyniniai kraštai niekam nesiruošia.

Taigi, žinių perdavimas veikė gerai, padėties vaizdas gautas tikslus.

Iki Sudetų krizės šis aparatas buvo dar patobulintas ir davė dar geresnius vaisius.

Šalia daugelio pasisekimų, 1938 metai man atnešė ir kelias didelis nesekmes. Viena iš jų lietė darbą J. A. Valstybėse. Iš dalies čia buvo kalta slaptoji valstybinė policija, kuri ėmė rinkti žinias užsienyje, nors tai prieštaravo tarp Canario ir šios policijos šefo Heydrich padarytiems susitarimams. Pakenkė ir Trečiajame Reiche išsivysčiusi psichozė, kur kiekvienas tikėjo darąs tėvynei didelį patarnavimą, jei iš užsienio atgabeno žinias, kurias tik jis pats svarbiomis laikė. Daugelis net pasijuto turį savyje nepaprastą talentą slaptųjų žinių rinkimui-šnipinėjimui.

Tokie mėgėjai tuoj pastebimi, nes jie save laiko labai svarbiais. Jie jaučiasi esą skirti dideliems darbams ir žiną svarbias paslaptis. Tas, taip sakant, būna jų kaktoje parašyta, todėl jie dažniausia išaiškinami dar prieš tai, kol prieina iki vertingesnių žinių.

Tie mėgėjai savo darbui veik visada pasirinkdavo J. A. Valstybes. Surinktas žinias jie perduodavo NSDAP, Darbo frontui, vokiečių susisiekimo bendrovėms, žodžiu, kur tik vokiečiai turėjo savo atstovus Amerikoje.

1936 ar 1937 metais amerikiečiai išaiškino vieną mūsų agentą ir tik draugų pagalba jam pavyko automobiliu pasprukti Kanadon, o iš čia Vokietijon.

Po šio įvykio FBI pasidarė akylesnė ir ypač ėmė sekti "Naujosios Vokietijos Draugų Sąjungą". Mes nuolat perspėdavome savo patikėtinius, kad jie nieko bendro su šia organizacija neturėtų ir jokių ryšių su jos vadovais nepalaikytų. Tačiau griežta kontrolė, dėl didelio atstumo ir vien kurjeriais susisiekiant, nebuvo įmanoma. Likimas norėjo, kad vienas jau keturis metus sekmingai dirbęs patikėtinis ir kurjeris pakliūtų J. A. Valstybėse gyvenančio sudetų vokiečio Rumrich įtakon. Šis įkalbėjo fantastinį planą ir iki tol patikimas žmogus ėmė organizuoti Amerikoje "savo" veikimą, apie kurį Vokietijoj niekas nežinojo.

Rumrich idėja buvo: pakviesti augštą amerikiečių karininką — kurio nors forto komendantą į restoraną ir ten išgauti jo vadovaujamų dalinių mobilizacijos planus. Tam tikslui Rumrich parūpino originalius War Department vokus bei laiškams popierių.

Numatytam karininkui pasiuntė raštą, kad jis nustatytu laiku atvyktų į tokį tai restoraną ir ten War Department įgaliotiniui perduotų prašomus planus. Karininkas atvyko, bet kartu prisistatė ir FBI valdininkai. Rumrich areštavo.

Tardant Rumrich greitai išdavė visą eilę jam žinomų pavardžių. Bet minėtas mūsų patikėtinis tuo metu buvo atostogose už JAV ribų. Be savo viršininko žinios jis buvo užangažavęs ir apmokęs keleivinio laivo Europa kirpėją.

Išvykus atostogų mūsų įstaiga buvo pastatyta prieš įvykusį faktą: teko su tuo sutikti, nenorint, kad informacijų perdavimas kurjeriais nutrūktų.

Aišku, Rumrich žinojo tos kirpėjos pavardę ir ją išdavė vieną iš pirmųjų. Ir kai Europa atvyko į New Yorką, kirpėja Johanna Hoffmann tapo tuojau suimta ir jos turima medžiaga surasta.

Ji taip pat išpasakojo ką žinojo. Nežiūrint agento tvirtinimų, pasirodė, jog jos žinios buvo gan plačios ir dėl to FBI galėjo įvykdyti nemaža suėmimų.

Suimtųjų tare buvo ir garsus New Yorko gydytojas su savo drauge. Šią neužilgo paleido, o taip pat ir gydytojas už užstatą galėjo iki teismo apleisti kalėjimą. Tą progą jis išnaudojo "zuikiu" patekti į vokiečių laivą.

Laivui išplaukus jau už trijų mylių zonos, amerikiečiai bandė jį sulaikyti, bet kapitonas nepaklausė. Taip tas gydytojas ir pasiekė Vokietiją.

Vokietijon pabėgti pasisekė ir keletai kitų asmenų, įsivėlusių į minėtą aferą, kuri nieko bendro neturėjo su vokiečių karine žvalgyba. Tačiau amerikiečių laikraščiai savaitėm puošėsi sensancingom antraštėm: "Nazi spies in America, Nazi spy hunt!" ir pan.

Istorija buvo labai išpūsta. 18 asmenų sėdėjo kaltinamųjų suole. Jų tarpe vokiečių karininkai: pulkininkas Busch, fregatos kapitonas Menzel, korvetės kapitonai Bonin ir Pfeiffer.

Apie visą tai FBI valdininkas G. Turrou yra parašęs knygą, kuri labai įdomiai skaitosi, bet kartu parodo, kad FBI klydo, nes tikrumoje tai nebuvo vokiečių karinės slaptosios žvalgybos agentų grupės išaiškinimas, o tik mėgėjų-svajotojų nevykusios veiklos pabaiga.

Dėl to įvykio slaptosios žinių tarnybos darbas Amerikoje pasunkėjo, nes teko imtis papildomų apsaugos priemonių. Ir iki karo pradžios iš Amerikos buvo gauta daug svarbių informacijų.

Visi agentai, kurie vykdė mūsų instrukcijas, veikė pavieniai ir nebebandė savarankiškai kombinuoti.

(Bus daugiau)

SANTARIEČIŲ GYVENIME

Santariečiams šiuo metu yra išsiuntinėjamas naujas Santaros Centro Valdybos leidžiamas biuletenis "Žvilgsniai į Santarą". Leidinys faktinai yra daug platesnės apimties, kaip reguliarūs organizacijų biuleteniai ir artėja jau prie studentiško nedidelio žurnalo pavidalo.

Pirmasis numeris pilnas įdomios medžiagos ir savo išvaizda bei turiniu palieka malonų įspūdį. Skoningas titulinis puslapis papuoštas šūkiu "Laisvo žmogaus keliu į lietuviškumą", tiksliai išreiškiančiu santariečių veiklos pagrindus. Centro Valdybos pirmininkas Valdas Adamkavičius savo vedamajame išryškino principus, kuriais bus grindžiama ateinančiųjų metų Santaros veikla.

Duota gyva Jurgio Savickio knygos **Žemė Dega** recenzija: "...turinys — daugiau ar mažiau dienraščio forma sutvarkyti kasdieniški prisiminimai, kasdieniški pergyvenimai. Tik ta kasdienybė marga, spalvinga — turtinga įspūdžiais ir giliai autoriaus pergyventa... Jo stilius čia net nėra akvarelinis — šie užrašai labiau panašėja į greitą piešinį, plunksnos škicą rašalu, kuriame su nepaprastu menininko jautrumu užrekorduojami metų laikai (lietuvis jų užmiršt negali) ir karo veiksmai, daržas ir pasaulinės diplomatijos įvykiai, numylėta žemė — sodas su daržovėm skirtom turgui ir — diplomatai... Savickis, nors būdamas tuo metu diplomatinėje tarnyboje, į politinių įvykių aprašymą nesileidžia — visa jo knyga yra asmeniškų išgyvenimų pynė, turtingai išmarginta čia lyrišku jautrumu gamtai, čia ironiškomis pastabomis apie griūvantį pasaulį karo pašvaistėje, čia taikliais ir vietomis giliai humoristiniais žmonių ir vietovių aprašymais, čia išsireiškimais priartėjančiais filosofijos mintims. Žemė Dega — knyga galinti sudominti įvairių reikalavimų ir polinkių skaitytoją..."

Įdomus apsakymėlis "Algis" apie pirmąsias dienas studentui grįžus į universitetą. Platus humoro skyrius su gausybe linkėjimų įvairiems santariečiams. Slapyvardinis Majos eilėraštis "Studentui" baigia biuletenį. Įdėta keletas iliustracijų ir saržas iš nuotykių per visuomeninės veiklos kursus Tabor Farmoje. Iliustracijos gražiai paįvairina biuletenį, ir reikia tikėtis, matysime jų daugiau.

Redakcinis kolektyvas susideda iš jaunųjų santariečių. Turime džiaugtis jų dideliu entuziasmu įsijungiant į gana sunkų lietuviškosios spaudos darbą. Šis numeris teigiamai atestuoja jų pastangas. Redakcijai: **Jonui Gibaičiui, Leonui Narbučiui, Danutei Sakalauskaitei, Liudui Šmulkščiui ir Ritai Žukaitei** linkėdami sekmės galime tik prisidėti prie Centro Valdybos pirmininko žodžių "...kad šis pradedamas darbas santariečių būtų širdingai remiamas. Kiekviena eilutė tebūna jaunųjų individų talento atskleidimas. Šis biuletenis bus mūsų darbų, pastangų ir atsiekimų veidrodis."

• Spalio 26-27 dd. Bostono studentai santariečiai rengia dailininko **Viktoro Vizgirdos darbų parodą.** Ji bus išstatyta Tautiniuose Namuose 484 E. 4th St. Atidarymas šeštadienį, spalio 26 d., 6 val. vakare. Visuomenė maloniai kviečiama atsilankyti.

• **Bostono studentai santariečiai** naujon valdybon išsirinko pirmininku **Petrą Malecką,** iki šiol tik amerikiečiams pirmininkavusį, vicepirmininku **Vytautą Bruzgelevičių,** sekretore **Reginą Leveckytę** ir iždininke **Birutę Danerytę.** Valdyba turi šaunų planą ateičiai.

• **Žiemos stovyklą** kaip ir kiekvienais metais, visiems rytiniams pakraščiams rengia Bostono Santara. Rengėjų prieky **Vladas Eikinas.**

• **Benediktas Mačiuika** pakviestas Lietuvių Enciklopedijos **bendradarbiu.**

• Santaros ketvirtąją metinę knygą redaguoja **Eglė Zabarauskaitė, Horstas Žibas** ir **Dalia Juknevičiūtė.**

• **Jaunimo Centro Chicagoje** atidarymo metu sudarytam Garbės Komitetan buvo pakviestas Santaros Centro Valdybos pirmininkas **Valdas Adamkavičius.** Chicagos santariečiai dalyvavo tuo pat metu pravestame jaunimo organizacijų vėliavų parade.

• "Lituanus" šių metų trečias numeris išėjo iš spaudos. Dėmesį atkreipia plačiai dokumentuotas **Leono Sabaliūno** straipsnis "Preliudas prieš agresiją", kuriame giliai peržvelgiama Lietuvos ir kitų Pabaltijos valstybių netolima praeitis. **Kostas Ostrauskas** rašo tema "Kūryba svetimoje kalboje ir jos sunkumai". Įdėta ir visa eilė kitų aktualių straipsnių. Iš šio numerio matyti, kad "Lituanus" turi būti visapusiškai **remiamas.**

• **Philadelphijos santariečiai** suruošė visiems studentams prof. A. Jurskio paskaitą "Kelių dimensijų pasaulyje žmogus gyvena". Įdomi paskaita iššaukė gyvas diskusijas.

• **Putinas Mašalaitis,** Philadelphijos santariečių pirmininkas, išrinktas į Studentų Sąjungos Philadelphijos skyriaus valdybą, o santariečiai **L. Jurskis** ir **L. Mockūnas** į revizijos komisiją.

NAUJA FIRMA

(Licensed by (U.S.S.R.)

GENERAL PARCEL & TRAVEL CO., INC.

135 W. 114tr St., New York 11, N. Y. Tel. CHelsea 3-2583

Priimami siuntiniai siuntimui į USSR, LIETUVĄ, LATVIJĄ, UKRAINĄ BALTGUDIJĄ, BUKOVINĄ, ARMENIJĄ IR Į VISAS SOVIETŲ RESPUBLIKAS.

Siuntinius galite pristatyti asmeniškai, siųsti mums paštu arba kitom priemonėm, — kaip siuntėjui patogiau. Siuntiniai bus gerai supakuoti ir tuojau išsiųsti. Po kelių dienų siuntėjas gaus oficialų kvitą iš pašto.

UŽMIESČIO KLIJENTAI GALI BŪTI TIKRI, KAD JŲ PRISIŲSTI SIUNTINIAI BUS TUOJAU SUTVARKOMI, IR MES TUOJAU PAT PASIŲSIME JIEMS DETALIĄ IŠLAIDŲ SĄSKAITĄ.

SVARBU! VISOS PERSIUNTIMO IŠLAIDOS, IR MUITAS, YRA IŠ ANKSTO ČIA APMOKAMI. JŪSŲ GIMINĖS IR DRAUGAI GAUS SIUNTINĮ BE JOKIŲ PRIMOKĖJIMŲ.

MŪSŲ KLIJENTŲ PATOGUMUI, MES TURIME NERIBOTĄ PASIRINKIMĄ MEDŽIAGŲ, ODŲ, AULINIŲ BATŲ IR BATUKŲ, LAIKRODĖLIŲ BEI LAIKRODŽIŲ, VAIKAMS RŪBŲ, SKARELIŲ, ŠALIKŲ, FOTO APARATŲ, SIUVAMŲ MAŠINŲ, AKORDIJONŲ IR KITŲ DAIKTŲ PIGIAUSIOMIS KAINOMIS. GALITE GAUTI VISO KIAUSIŲ VAISTŲ IR JUOS SIŲSTI ORO PAŠTU.

PRADŽIUGINKITE JŪSŲ GIMINES PASIŲSDAMI JIEMS SIUNTINĮ KALĖDOMS!

GARANTUOJAME GREITĄ IŠSIUNTIMĄ IR PRISTATYMĄ.

ATDARA KASDIEN NUO 9 V. V. SEKM. NUO 9 V. R. IKI 4 POPIET.

MŪSŲ MOTO: SPECIALI ATYDA BEI ASMENIŠKAS PATARNAVIMAS KIEKVIENAM KLIJENTUI.

GENERAL PARCEL YRA GAVĘ IŠ "INTOURIST" MOSCOW OFICIALŲ "LICENSE" — LEIDIMĄ TIESIOG SIŲSTI PAKIETUS.

ATSIMINKITE, KAD JŪS BETURITE TIK KELETĄ SAVAIČIŲ PAKIETŲ SIUNTIMUI JEI NORITE, KAD JIE BŪTŲ PRISTATYTI KALĖDOMS.

SIEKIA NUOLAIDŲ

(Atkelta iš 1 psl.)

torijos pasekmės bus tokios — JAV prasidės naujas posūkis, **jos ryžtingai sieks ne tik pavyti, bet ir pralenkti sovietus erdvės išnaudojimo srity...** Šiuo metu niekas neabejoja, kad Amerikai pasisekimas bus garantuotas.

Politiniai — propagandiniai tikslai

Dabar sovietai **egoistiniu būdu iškėlė savo mokslo primatą.** Tik sovietinis mokslas, girdi, galėjęs čia prisidėti, tik 1935 m. miręs jų mokslininkas K. E. Ciolkovskis daugiausia lėmęs paleisti Sputniką...

Nė žodžio apie tai, kad raketinei technologijai išvystyti **daug prisidėję JAV, vokiečių ir kt. tautybių mokslo vyrai.**

Kitas pasigyrimas jau grynai politinis. Girdi, satelito paleidimas įrodęs, kad **sovietų sistema, kaip politiniai — ūkinė organizacija pirmaujanti pasauly.** Ir dar daugiau — šių dienų karta galinti būti liudininke, kaip... "laisvas ir sąžiningas socialistinės bendruomenės darbas" sugebąs sapnus paversti į tikrovę(!!!).

Išvada — kitokioje sistemoje tokie pasiekimai nebūtų galimi. Tat ar stebėtina, kad šio efektingo ginklo pasigavę Kremliaus propagandininkai visais kanalais dabar "šviečia" ypatingai Azijos, Afrikos tautas. Jie ir toliau dės visas **įmanomas pastangas kelti tą savo tariamą pranašumą** ir... tylėti apie vakarų laimėjimus. Jie turės taip pat nutylėti ir kitą, nepaprastai svarbų veiksnį — **kokią kainą privalo sumokėti eilinis sovietinio krašto pilietis,** kad Maskva galėtų pasigirti bombos, raketos ar satelito pasiekimuose?

Siekia, kad Vakarai keistų politiką

Vos porai dienų praslinkus nuo Sputniko paleidimo, spalio 6 d. sovietai vėl pranešė išsprogdinę galingą vandenilio bombą. Reikia pripažinti, kad Vakarai greit čia įžiūrėjo naują momentą — **norą aštrinti kumščio politiką ir imtis naujų šantažo priemonių.**

Jau kitą dieną Maskvos Pravda pradėjo įžūlią politinio šantažo kampaniją. Esą, sovietų moksliniai laimėjimai **priversią JAV-es pagrindinai keisti jų užsienių politiką...**

Tai ne nauja sovietinė taktika. Dar gerai prisimename Kremliaus notas britams ir prancūzams Sueso konflikto metu. Girdi, jei jūs nesustabdysite karo veiksmų, jūsų kraštams grės raketinis bombardavimas.

Taigi, JAV turėtų keisti savo politiką, atsisakyti savo bazių užjūriuose, pakeisti Dulles kitu... **Tai patvirtina ir praėjusios savaitės Chruščiovo pareiškimai —** labai neigiami žodžiai apie Dulles (tik jis kliudąs Žukovui atsilankyti Washingtone...), dėl reikalo JAV ir sovietams eiti į abipusį susitarimą raketų ir erdvės užkariavimo srity.

Satelitais žmogaus nepamaitinsi...

Sakoma, kad sovietiniai piliečiai labai didžiuojasi sovietinio mokslo laimėjimu. Gali būti, kad **pilietis, priglušintas žinių apie raketas ir satelitus,** laikinai gali pamiršti labiau žemiškuosius reikalus — maistą, rūbus, namus...

Tačiau, kai sovietija ir toliau verčia savo piliečius ir satelitinių kraštų pavergtuosius kęsti maisto nedateklius, trūkumus apsirengimo ir gyvenamųjų patalpų srityse, tai, atrodytų, eiliniam piliečiui turėtų ateiti ir kitokios mintys.

Sputniko skriejimas jų gyvenimo nepagerins. Jei, kaip skelbiama, pirmojo Sputniko išleidimas kaštavęs 14 bilionų dolerių, tai pilietis dabar klausia: **kiek gyvenamojo ploto būtų galima pastatyti,** vietoje milžiniškas sumas leidus bomboms ir satelitams? **O ar maisto padėties nebūtų buvę galima pagerinti?**

SENIAU IR DABAR

K. S. KARPIUS

DIRVA DU KARTU SAVAITĖJE

Virš 40 metų Dirva tarnavus tautinei visuomenei savaitiniu, sulaukė sau didesnių pareigų, kurias jai jaunesnė tautininkų karta uždeda. Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos pereito seimo, jos centro valdybos ir daugybės kitų tautininkų pageidavimu, Vilties bendrovė nuo pradžios 1958 metų pradės Dirvą leisti du kartu savaitėje, kad galėtų geriau patarnauti gausiems ir įvairiems tautinės srovės reikalams.

Šis mostas pareikalauja laikraščiui didesnio pasiaukojimo iš Dirvos rėmėjų, iš bendradarbių ir iš redakcijos. Didesnis judrumas ir darbingumas prasidės tautininkų srovėje Dirvai tapus stipresne ir dažnesne mūsų idėjų reiškėja.

Plačiame pasaulyje pasklidusių tautininkų akys nukreiptos į Dirvą. Ji yra jų ryšys vienų su kitais, jų kelrodis, jų įkvėpėjas, jų veiklos ir gyvenimo atspindys.

Padažninta Dirva pasidarys jiems kaip atnaujintas veidrodis, kurin jie dažniau žiūrėdami ryškiau matys ir savo idėjinį veidą.

Visi, tačiau, privalo suprasti, kad laikraščiui reikalinga visokiariopa parama: piniginė, kuri privalo ateiti iš vienminčių organizacijų ir pavienių idealistų, iš energingai dauginamų skaitytojų eilių. Reikalinga ir padidinta bendradarbių talka, kurie įvairiais savo raštais padarytų laikraštį visiems įdomiu.

Organizuokime Dirvai paramą dabar, nelaukdami, nesakydami "pažiūrėsiu", "pamatysiu", gal tada...

"PICTURESQUE LITHUANIA" KALĖDOMS

Darbas eina pirmyn

Petras Babickas, atvykęs iš Brazilijos į Chicagą čia išleisti savo Lietuvos vaizdų knygą-albumą, anglų ir ispanų kalbomis, pavadintą "PICTURESQUE LITHUANIA" praneša, kad darbas eina pirmyn įtemptai. Jis rašo: "Iš savo pusės galiu dar kartą patvirtinti, kad ir kažkaip bus sunku, knyga net prieš Kalėdas pasirodys"!

Anksčiau rašiau apie tos knygos reikalingumą mums ir mūsų kenčiančios Lietuvos naudai, kai tik Petras Babickas atvyko jos leidimo reikalais. Dabar tiesiog kviečiu ir raginu kiekvieną lietuvį knygos išleidimą paremti savo penkine ar dešimtine.

Už savo skiriamą tam reikalui sumą gausit daugiau, negu vieną knygą, ir vieną pasilaikę savo šeimoje, kitą būtinai pasistengkšit padovanoti vertingam amerikiečiui, visuomenininkui ar politikieriui, supažindinimui su Letuva.

Nors knyga taikoma išleisti sąryšyje su Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo 40 metų sukaktimi, 1958 metais, bet ji bus gatava jau Kalėdų švenčių proga. Ji labai tiks ir kaip šventinė dovana.

Stokime poetui Babickui talkon, kuri bus tik vienkartinė, nesunki.

Nedrįsta prašyti

Petras Babickas pasišventęs padaryti lietuvių tautai naudingą darbą, nežinodamas mūsų amerikiečių sąlygų, drovisi mums prisimesti savo prašymu paramos. Pats aukodamasis, sako, pasitiki savo artimųjų bičiulių gera valia. Tačiau ir tolimesnieji jo bičiuliai privalo knygos išleidimą paremti, nes ji labai reikalinga.

Skirdami savo paramą "Picturesques Lithuania" išleisti, atsiųskit pinigus tiesiog Petrui Babickui — 4135 So. Campbell Ave., Chicago 32, Ill. Parašykit savo pilną aiškų adresą ir kiek pinigų siunčiat.

Clevelande knygai paramą pasižadėjau aš priimti ir taip pat Edvardas Karnėnas. Ir nuo dabar mes stengsimės kiekvieną savo bičiulį pakalbinti.

RESPUBLIKONAMS GALAS PIETUOSE

Logiškai galvoją Amerikos veikėjai, ir dalis spaudos, kuri nėra fanatiškai-radikališkai nusistačius įvesti pietuose baltųjų su juodaisiais maišymą mokyklose ir kitur, neranda U. S. konstitucijoje tokio punkto, kuriuo pasiremdamas prezidentas Eisenhoweris pasiryžo federalės kariuomenės durtuvais įvykdyti Aukščiausiojo Teismo nuosprendį. Toks nuosprendis, pasirodo, padarytas kelių nosis sukišusių politikierių partijos naudai.

Little Rock, Arkansas, miesto taryba, kur toks prievartavimas pradėtas, priėmė rezoliuciją, kurioje prašo valstybę sulaikyti visokią paramą viešoms mokykloms, kurių mokiniai federalės valdžios ginkluota jėga verčiami maišytis su negrais.

Pietinės Carolinos gubernatorius paskelbė viešą reikalavimą generolui Eisenhoweriui (nevadino jo prezidentu) pasakyti Amerikos gyventojams, kokiu įstatymu jis remdamasis pasiuntė ginkluotą kariuomenę į Little Rock įjungti negrukius į baltųjų mokyklas. Gubernatorius klausia, koks Kongreso aktas, generolo Eisenhowerio manymu, suteikia galią federaliams teismams įsakyti vykdyti rasių maišymą viešose mokyklose, ir koks to įstatymo tekstas?

1952 ir 1956 metais gelbėję Eisenhowerį išrinkti prezidentu pietų veikėjai ir spauda, kuri jautėsi apvilta demokratų administracijos ir perėjo į respublikonų pusę, dabar paskelbė, kad respublikonų partija pietuose jau mirus.

Eilė respublikonų veikėjų išstojo iš partijos protestuodami prieš Eisenhowerio okupavimą Little Rock miesto. Ištikimi rėmėjai, kurie pagelbėjo Eisenhoweriui laimėti penkiose pietinėse valstybėse 1956 metais, numojo jam atbula ranka.

Tarp demokratų ir respublikonų partijų vadų prasidėjo atkaklios lenktynės, respublikonų administracijos sukeltos audros proga, verbuoti sau rėmėjus iš negrų ir baltųjų. Kai išryškės jų duodami pažadai negrams ir radikalams, siekiant laimėti 1958 metų Kongreso rinkimus ir 1960 metais prezidento rinkimus, baltųjų padorių žmonių plaukai pasistos.

Pietiečiai rengiasi statyti savą — trečią kandidatą prezidentu 1960 metais, ir milonai baltųjų, protestuodami prieš savo partijų politikierių suktus siekius, ras naudingesniu balsuoti už tą tretįjį kandidatą.

SKAUTAI

ISPANŲ KALBA APIE LIETUVĄ IR JOS SKAUTUS

(sks) Brolijos Užsienio Skyriaus pavedimu Argentinos lietuvių sk. vyčių Šarūno būrelis ruošia ispanų kalba leidinį apie Lietuvą ir jos skautus. Tokį leidinį norėta paruošti auksinei pasaulinės skautybės sukakčiai — jubiliejinei džiamborei Anglijoje. Dėl technikinių kliūčių suvėlavus, dabar pats leidinys bus platesnės apimties.

Lietuvos reikalo propagavimui Šarūno būreliui atėjo talkon Lietuvos ministeriai dr. Graužinis iš Urugvajaus ir dr. S. Majeris iš Brazilijos, o taip pat ir leidykla "Laikas" iš Buenos Aires. Gauta 87 knygos. Dauguma jų išsiųsta Tarptautinėn Skautų Konferencijon Anglijoje, o dalis deponuota Brolijos Užsienio skyriuje.

Pradėtajam skautų informaciniam leidiniui talkon su materialine parama jau atėjo Mindaugo Savišalpos Dr-ja Berise, sktn. Vikt. Lesniauskas iš Kanados, vyr. skltn. Vyt. Namikas iš Chicagos, kitų aukos tebeplaukia. Pastaroji talka stiprina šarūniečių entuziastingas pastangas.

JOS KELIA UŽDANGOS KRAŠTELĮ

(sks) LSS Skaučių Seserijos Vadijos biuletenis Nr. 4(10) praskleidžia kai kurias paslaptis iš korespondencinių Liet. Skautų S-gos rinkimų. Esą LSS Tarybon yra pasiūlyta 32 kandidatai, Seserijos ir Brolijos sąrašuose po 12. Bendras užsiregistravusių atstovų skaičius — 180.

Beje, pastebima, kad Seserijos ir Brolijos VS tėra išstatyta tik po vieną kandidatą. Biuletenis tai vertina labai realiai ir rimtai. Esą kandidatuojant į šiuos postus, reikia turėti bent minimalines sąlygas dirbti, nebijoti atsakomybės, mylėti jaunimą ir jausti pareigą jo labui pasiaukoti. Šie skautininkai ir skautininkės, kurie sutiko būti pasiūlyti tiems postams, kaip tik tų privalumų nestokoja. Skautiška sąžinė jiems neleido atsisakyti. Mums lieka tik džiaugtis, savo balsais išreikšti jiems pasitikėjimą ir kai bus išrinkti, neatsisakyti jiems padėti.

Toliau biuleteny pastebima, kad į Garbės Gynėjus, S-gos Garbės teismą kandidatų nėra perdaug, bet užtenka. Belieka laukti KSS Prezidiumo pranešimo, o jį gavus — laiku balsuoti. "Rinkimai — dalis skautiško žaidimo", — sako v. s. L. Čepienė. Užtat Seserijos biuleteny skatinama: "Tad žaiskime šį žaidimą budriai ir sumaniai".

PADĖKA SESERIJAI UŽ GERĄ DARBĄ

(sks) Seserijos V-jos biuletenio žiniomis mūsų skaučių leidinys "A Visit With Lithuanian Girl Guides" susilaukė gražių atsiliepimų. Be gražių atsiliepimų spaudoje, gauta daug laiškų.

Konsulas dr. J. Budrys iš New Yorko rašo: "Man malonu pasveikinti Skaučių Seseriją, parodžiusią sveiką ir Lietuvos bylai naudingą sumanymą išleisti tikrai reprezentacinį leidinį, supažindinti Ameriką su Skaučių Seserija Lietuvoje ir tęsiančią savo tradicijas čia Amerikoje".

Norvegijos Skaučių tarpt. reikalų vedėja Marit Hoine rašo: "Po karo aš sutikau nemažą lietuvių skaučių Vokietijoje ir kituose kraštuose. Jos visos man padarė gerą įspūdį. Kaip gaila, kad Jūs negalite skautauti savo krašte — gražioje Lietuvoje. Bet mes tikimės, kad laikai ir aplinkybės pasikeis ir Lietuva vėl bus laisva.

Chicagiškė Amerikos Skaučių vadovė Helen Wilson rašo: "Man labai patiko Jūsų leidinys. Ar nebūtų koks būdas, kad Chicagos skautės galėtų bendradarbiauti su Jūsų organizacija?"

Šv. Kazimiero Kongr. Seserų Motina M. Teofilė rašo: "... giliai vertiname Jūsų vertingas pastangas pasidarbuoti taip šauniai Skautybei. Norėtume kiekvienoje mūsų seselių bibliotekoje Jūsų brošiūrėlę išstatyti. Ar galima būtų prašyti Jūsų tat šios malonės — 50 daugiau kopijų, už kurias būtumėm giliai dėkingos. Melsdamos Jums gražios sekmės kilniose Jūsų pareigose ir prašydamos perduoti mūsų širdingus sveikinimus visoms Jūsų bendradarbėms, liekame su gilia pagarba".

Seselėms Kazimierietėms tuoj pat buvo nusiųsta 60 egz. minimo leidinio.

MARGUTIS

yra pats seniausias Amerikoe lietuvių žurnalas. Jis išeina kiekvieną mėnesį — yra gausiai iliustruotas, turiningas, įvairus ir skaitomas su malonumu.

MARGUČIO metinė prenumerata $3.00.

Margučio adresas: 6755 So. Western Ave., Chicago, Ill.

Senatorius McCarthy išteisintas

Praėjo jau treji metai nuo to laiko, kai visi buvo susidomėję Armijos — Sen. McCarthy tardymais. Kad nukreiptų žmonių dėmesį nuo pagrindinio dalyko, priešvalstybinio gaivalo tikslas buvo suniekinti garbę to aukšto patrioto. O sen. McCarthy tikslas buvo pašalinti iš Armijos sovietinių šnipų gaują.

Priešvalstybinis gaivalas, susispietęs armijoje, į senatoriaus akciją atsakė stipria reakcija. Jis užsimojo ne vien tik numarintį prieš jį iškeltą bylą, bet nusistatė suniekinti visiškai senatorių morališkai.

Ford Monmouth (New Jersey) yra labai svarbi kariška laboratorija, kurioje daroma radaro tyrinėjimai. Ta laboratorija savo svarba yra antroje vietoje po atomo tyrinėjimo laboratorijos.

F. B. I. įspėjo Pentagono Karinę Vadovybę apie sovietinių šnipų lizdą, esanti toje laboratorijoje. Bet į tai nebuvo atkreipta dėmesio. Kodėl? Tas ir lieka paslaptyje!

Nors po to ir buvo pravesta kelios kvotos, bet tardomieji buvo išteisinami. Tada sen. McCarthy panoro pats pakartotinai perkvosti vieną iš anksčiau iškvostų įtariamųjų, bet išteisintą asmenį.

Senatorius pareikalavo jį po priesaika prisipažinti, ar jis priklauso komunistų organizacijai? Tas vyras griebėsi Konstitucijos penktojo straipsnio. Po to, ir išlindo iš urvo raudonasis gaivalas purvinti senatorių McCarthy, kaipo, pagal "Naujienų" red. p. Grigaičio nuomonę, aukščiausio laipsnio demagogą ir t. p. Tuojau į kovą prieš McCarthy išėjo visas raudonasis gaivalas ir visokiausio plauko socialistai.

Senas posakis sako: "Anksčiau ar vėliau, bet teisybė iškyla aikštėn". Taip buvo ir šido atveju.

Po nekurio laiko Senato Vidaus Saugumo Komitetas, bet jau vadovaujamas demokrato sen. Eastland, gavo patikimą liūdininką, buvusį aukštą sovietų valdininką, pabėgusį į Vakarus. Tas vyras, pavarde Andriejievas, tarnavo sovietų kariškų tyrinėjimų institute Maskvoje ir jo pareiga buvo tikrinti dokumentus, sovietinių šnipų pristatytus iš užsienio.

Andriejievas pareiškė, kad devyniasdešimts procentų visų tų dokumentų, kuriuos jam teko tikrinti Maskvoje, buvo atgabenti iš Amerikos. Ir jis patyrtino, kad didelis skaičius dokumentų, kuriuos jis tikrino, turėję sąryšį su Amerikos radaro tyrinėjimais, ir kad tie dokumentai buvo atgabenti iš Fort Monmouth, New Jersey. Taigi iš tos vietos, kur sen. McCarthy darė kvotą.

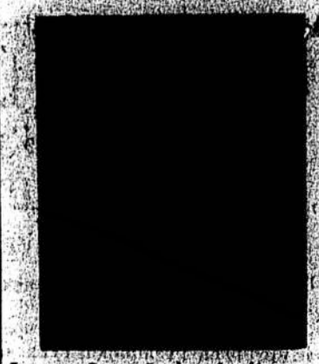

Juozas Laurušonis, baritonas, atliks rusų princo Orlovskio vaidmenį Johann Strausso operetėje šikšnosparnis spalio mėn. 27 d. Slovenian Auditorium salėje.

Ir tas rusas, Andriejievas, po priesaika pareiškė, kad tie dokumentai apimdavo naujausius moksliškus davinius. Prie tų dokumentų būdavo pridėti braižiniai ir fotografijos. Andriejievas paliudijo, kad vyras, kuris atgabendavo tuos dokumentus paklaustas: "Kaip juos pavogei?" atsakydavo — "Tylėk". "Mūsų dalykas išgauti juos, o jūsų dalykas iššifruoti, kaip jie naudojami".

Štai ir išlindo yla iš maišo! Neblogą uoslę turėjo sen. McCarthy!

Senatorius McCarthy buvo nurodęs šnipų gaują iš 30 asmenų. Ir štai tas didis patriotas už tai, kad jis matydamas pavojų savo kraštui kovojo prieš vidaus išdavikus, buvo niekinamas, šmeižiamas, neapkenčiamas!

Nors senatorius McCarthy dar gyvas būdamas buvo visiškai išteisintas Senato Komiteto, bet ligi šiol dar neteko girdeti, kad Pentagonas, Baltieji Rūmai ir visi kiti, kurie talkininkavo sovietiniams šnipams niekinti senatorių MrCarthy, būtų jį atsiprašę, kad ir mirusį.

Vienok, tikime, kad tas laikas ateis.

Kūr. savan. A. Ripskis

Patark kaimynui prenumeruoti DIRVĄ!

DĖMESIO! DĖMESIO!

ARTIMU LAIKU CLEVELANDE ATIDAROMA NAUJA ĮSTAIGA SIUNTINIAMS SIŲSTI

GENERAL PARCEL AND TRAVEL CO., INC.

Bendrovė turi leidimą iš SSSR siuntinius priimti, rinkti muitus ir siuntinius tiesioginiai adresatui persiųsti į Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą ir kitas SSSR respublikas.

Siuntiniams priimti įstaiga bus atidaryta

Literary Rd., kampas Professor Avenue, Cleveland 13, Ohio.

Šios įstaigos firma yra sudariusi specialę sutartį su Inturistu, Maskvoje, taip, kad siuntiniai bus greitai persiunčiami ir adresatai juos greitai gaus.

Siuntinius galėsite patys atnešti, atsiųsti paštu, arba kitu klijentui patogiu būdu pristatyti. Klijentai kurie atsiųs savo siuntinius, tuojau, atgal grįžtančiu paštu, gaus daiktų sąrašą ir sąskaitą kiek muito ir kitų išlaidų reikės mokėti.

Siuntiniai bus atydžiai supakuojami ir išsiunčiami laike 48 valandų. Po kelių dienų siuntinio siuntėjas gaus JAV-bių pašto oficialų kvitą, kad siuntinys išsiųstas.

Įsidėmėkite, kad visus muitus, kitas persiuntimo išlaidas sumokėsite toje naujoje būsimoje įstaigoje, taip, kad jūsų giminėms, artimiesiems nieko nereikės primokėti.

SIUNTINIŲ PRISTATYMAS BUS GARANTUOTAS!

Naujosios įstaigos šūkis — didžiausias dėmesys ir mandagumas su klijentais.

Klijentų patogumui mūsų įstaigoje rasite didžiausį pasirinkimą įvairiausių medžiagų drabužiams, odos, avalynės, foto aparatų, akordijonų, siuvamų mašinų, skarelių, šalikų, vaikams visokių daiktų, viskas pigiausiomis kainomis ir aukščiausios rūšies. Kokius tik vaistus norėsite siųsti, gausite mūsų įstaigoje ir galėsite siųsti oro paštu.

Visi siuntiniai bus išsiunčiami laike 48 valandų, nuo jų gavimo!

Atidarius mūsų įstaigą ją aplankykite ir viskuo įsitikinsite. Žinokite, kad siuntinio pristatymas garantuotas ir gaunate ne tik pašto pakvitavimą, ir siuntinio gavėjo, jūsų artimo ar draugo parašą.

General Parcel and Travel Co., Inc.

Mes duodam ir iškeičiam Eagle Stamps

the MAY company BASEMENT store

58 Metinis išpardavimas

APLINK APDENGTI

CLING-FIT UŽTIESIMAI

Padaryti iš Coton Sumaišytu su **DACRON**

60x72" dydis dėl kėdžių **3.98**

72x90 colių dydis Studio Couches ar Love Seats 4.98

72x108 colių dydis sofoms, sofos lovų, Hollywood lovų 5.98

• Žali • Rose • Pilki • Rudi • Auksiniai

Cling-Fit užtiesimai yra lengviausias, greičiausias, pigiausias būdas atnaujinti jūsų baldus. Jie yra mašinos plaunami, greitai džiūstantys ir nereikalauja prosinimo. Nesuglamžomi, gerai guls, gražiai užsitiesia ir visada gerai atrodo. Naudokite juos baldams bet kuriame jūsų namo kambaryje.

* DuPont Trade Mark Polyester Fiber

PADARYTI, KAD TIKTŲ JŪSŲ

Studio Couches, Love Seats, Hollywood dviguboms lovoms, daliniams baldams, Chaises sofoms, sofos lovoms, dviguboms lovoms, paslepiamoms lovoms, Bridge stalams.

Pašto ir telefono užsakymai priimami šaukit CHerry 1-2000

The May Co.'s Basement Drapery Department

Clevelande ir APYLINKĖSE

Dramos premijos įteikimo iškilmės,

surengtos Bendruomenės apylinkės valdybos, praėjo gražių pasisekimų. Prisirinko pilna lietuvių salė svečių, pakiliai buvo išklausytos apylinkės pirmininko P. Balčiūno, A. Augustinavičienės, Dr. Ramanausko, Dr. Degesio, laureato Algirdo Landsbergio ir Bendruomenės pirmininko St. Barzduko kalbos. Akt. P. Maželis perskaitė komisijos aktą, o Dr. Ramanauskas laureatui įteikė Ohio Gydytojų Draugijos skirtą $1000 premiją.

Po premijos įteikimo iškilmių Vaidilos teatro aktoriai — Ignas Gatautis, Elena Bridžiuvienė, Egidijus Žilionis, Nijolė Balčiūnaitė, Zigmas Peckus, Jūra Gailiušytė ir Aldona Balčiūnaitė, režisuojant Petrui Maželiui, suvaidino ištrauką iš Vydūno "Ne sau žmonės". Sunkus vaidinimas buvo įtikinantis.

Susirinkę svečiai, gražiai atšventę dramos premijos šventę, dar ilgokai nesiskirstė dalindamiesi įspūdžiais ir vaišindamiesi šventės bufete.

Plačiau apie dramos premijos iškilmes skaityk 2 psl.

Ohio lietuvių gydytojų suvažiavimas

Spalio 12 d. Clevelande Carter viešbutyje buvęs Ohio Lietuvių Gydytojų Dr-jos 2-sis metinis suvažiavimas nepasižymėjo dalyvių gausumu, tačiau praėjo darbo ir rimties ženkle.

Pradžioje parodytas filmas apie tuberkulio dinamiką. Suvažiavimą atidarė Dr-jos pirm. Dr. D. Degesys, kviesdamas pirmininkauti Dr. H. Brazaitį, o sekretoriauti Dr. N. Juškėnienę. Po abiejų himnų susikaupimu pagerbti žuvę ir priespaudą kenčią kolegos.

Dr. K. Ambrazaitis skaitė pranešimą apie izotopus. Valdybos nariai padarė pranešimus. Naujai kadencijai valdybon išrinkti — Dr. J. Stankaitis, Dr. V. Ramanauskas, Dr. D. Degesys, Dr. H. Brazaitis ir Dr. K. Ambrazaitis. Revizijos komisijon — Dr. J. Skrinska, Dr. A. Aželis ir Dr. A. Čeičys.

Meninę suvažiavimo programą atliko pianistė B Smetonienė ir solistė J. Krištolaitytė-Daugėlienė.

Suvažiavimą raštu sveikino Clevelando Pilėnų skautų tuntininkas sktn. Vyt. Kamantas, o dr. D. Degesys žodžiu perdavė Clevelando LB apyl. pirm. P. Balčiūno sveikinimą ir padėką už dramos konkursui skirtą premiją. G. J.

Danutė Mulliolytė

Clevelande įvykusios Zigfeld Follies grožio varžybose laimėjo pirmąją vietą.

Jai laimėjus varžybas Cleveland Press įdėjo jos nuotrauką ir gražų aprašymą, kuriame pažymėjo jos kilimą ir išeitą mokslą.

Antanines Vareikienės ir Vlado Gelažiūno

sutuoktuvės įvyksta šį šeštadienį, spalio mėn. 19 d. 9:30 val. Šv. Jurgio parapijos bažnyčioje. Vestuvių pokštvis rengiamas Nelson restorane.

Kęstutis Gelažiūnas

praėjusią savaitę Plain Dealerio dienraštyje, kuris laikomas Clevelande įtakingiausiu, atspaudė ilgą straipsnį, kuriame iškėlė jaunimo aktualiąsias problemas, įpindamas savo pavergto krašto skaudžią padėtį.

Sofija ir Stasys Kudokai

šią savaitę vyksta į Bostoną aplankyti savo artimųjų. Sustos pas p. Santvarus.

Išnuomojami 4 k.
1439 E. 63 St.
UT 1-7496

Pirmieji aukotojai lituanistinei mokyklai

Lituanistinei mokyklai pradėjus darbą, pirmieji ją aukomis parėmė: Dr. K. Pautienius — $30, AL Tautinės S-gos Clevelando skyrius (per p. V. Orintą) — $10, L. Atgimimo Sąjūdžio Clevelando skyrius (per p. A. Juozaitį) — $10.

Lituanistinė mokykla nuoširdžiai dėkoja aukotojams ir laukia naujų, primindama visuomenei, kad Lituanistinei Mokyklai išlaikyti reikia visos Clevelando visuomenės moralinės ir piniginės paramos.

Karių Ramovė imasi didelio darbo

Teko patirti, kad Karių Ramovės Clevelando skyrius, įvertindamas Lituanistines Mokyklos reikšmę lietuvybės išlaikyme, nutarė imtis plačios iniciatyvos suorganizuoti mokyklai eilę mokslo priemonių, pradedant paprasčiausiu žemėlapiu ir baigiant kitomis vaizdingumo priemonėmis.

Karių Ramovės valdybą sudaro: Židonis — pirm., Vaitaitis — vicepirm., Eidimtas — ižd. ir sekr., ir nariai — Gudėnas ir Spirikaitis.

V. K. Lietuvių Sąjungos, Clevelando skyrius daro devėtų drabužių rinkliavą, Suvalkų trikampio lietuviams,

esantiems dabar Lenkijoj.

Drabužius prašoma vežti pas K. Gaižutį, 953 Maud, arba pas S. Lazdinį, 1192 E. 87 St. Neturintieji drabužių, prašomi aukoti pinigais, drabužių persiuntimo išlaidoms padengti.

V.K.L. Clevelando Skyriaus Valdyba

Ar įregistravai vaiką Lituanistinėn Mokyklon?

Jeigu dar ne, tai atlik dar šią savaitę, nes darbas jau pradėtas. Šeštadienio Mokykla dirba nuo 9:30 iki 12 val. Šeštadieniais, Ketvirtadienio Mokykla nuo 7 iki 9 val. ketvirtadieniais (aukštesniųjų mokyklų mokiniams) ir Šv. Jurgio normali mokykla darbo dienomis po normalių pamokų.

Šiems mokslo metams mokyklos vedėjas yra Juozas Žilionis, 494 E. 118 St. Tel. LI 1-8036. Lituanistinės Mokyklos rėmėjų, mokytojų ir tėvų metinis susirinkimas įvyks lapkričio 3 d.

Bedarbių skaičius auga

Dirbančių skaičius Clevelande šiuo metu yra žymiai kritęs. Jau pora metų nėra buvę taip didelio bedarbių skaičiaus.

Dabar imančių nedarbo pašalpas Clevelande priskaitoma virš 11,000.

Baltic Delicat. krautuvėje (6908 Superior Ave.)

jūs gausite įvairias kaimiškos prekes (rupią duoną, sūrius, dešras, skilandžius) ir importuotus delikatesus (rūkytus kumpius, dešras, ikrus, minagas, lašišas, ungurius, šprotus, kilkas, kanadiką duoną, macus, šveicariškus ir Birutės bei Rūtos šokoladus ir t.t.).

Čia pat jūs galėsite paragauti Kalėdoms ir pigiuosius šviežiškus maisto siuntinius. Pav. siuntinys Nr. 10 — 10 sv. cukraus ir 10 sv. ryžių su visomis persiuntimo išlaidomis tik $12.42, siunt. Nr. 45 — 5 sv. cukraus, 5 sv. taukų, 3 sv. ryžių, 3 rūkytos kiaulienos, 1 sv. sviesto, 1 kakaos, 1 muilo — $19.48 ir t.t. Taip pat siunčiame žymiai pigiau, kaip kitur angliškas medžiagas, valatus, akordeonus ir kt.

PARDUODAMA KAVINĖ

turinti alaus ir degtinės pardavimo leidimą. Geras biznis. Šaukit EN 1-9628, tik po 7 val. vakaro, gi sekmadieniais po 2 val. p. pietų. (44)

Šikšnosparnio operetėje

pianistas Jonas Švedas ir orkestras, sudarytas iš Cleveland Orchestra narių. Jonas Švedas išverstė šikšnosparnį į lietuvių kalbą iš vokiško originalo.

J. F. MULL-MULIOLIS
6606 Superior
UT 1-2345

E. 74. 2 šeimų po 5 kamb., erdvūs miegamieji, 2 garažai, namas labai gerame stovyje. Sav. turi parduoti.

E. 84. 8 kamb., 2 garažai. Sav. jau išsikėlė. Pirkėjas gali tuoj apsigyventi.

East Clev. Puikus 4 mieg. namas, moderni virtuvė, žema kaina.

Eddy — St. Clair. 4 mieg. namas gerame stovyje, gražus kiemas.

Eddy — St. Clair. 3 mieg. namas, gaso krosnis, $11,600.

E. 74. 4 šeimų po 5 kamb. gerame stovyje, metinės paj. netoli $3,000. Prašo $22,500.

Tuoj skambink arba užeik. Turime ir daugiau gerų namų rytinėje Clevelando pusėje.

Bendradarbiai
Algimantas Dailidė, Antanas Gailiušis ir Albinas Pasternokas
UT 1-2345 HE 1-8516

Parduodamas namas išvykstant iš Clevelando

Savininkas parduoda vienos šeimos pusiau mūrinį namą (kurį lengvai galima perdirbti į du butus).

Namas yra naujam lietuvių rajone, tarp St. Clair ir Lake Shore Blvd., prie Eddy Road.

9 kambariai su dviem dideliais saulės kambariais. Rūsy yra išvietė ir maudyklė. Geras gaso pečius ir visai naujas automatiškas vandens tankas. Du garažai. Sklypas aptvertas geležine tvora. Parduoda su baldais ar be baldų. Palyginimai nedidelis įmokėjimas.

Skambinti darbo dienomis po 4 val. vak., o šeštadieniais ir sekmadieniais pagal susitarimą.

Telef.: MU 1-0866.

TRIJŲ ŠEIMŲ NAMAS, GEROS PAJAMOS

E. 129 ir St. Clair rajone. Du butai po 5 k. ir viename 4 k. Garažai. Prašo $19,000.

Turime ir daugiau gerų pirkinių. Kreipkitės į

p. ŠIRVAITĮ
Wm. T. Byrne — Real Estate
1535 Hayden Ave. MU 1-6100
ar namuose KE 1-4080

Geras namas Bretenhal

Parduoda savininkas, 4 mieg., geri svečių, šeimos ir poilsio kambariai. Gaso šildymas. Prie puikios mokyklos, Ypač tinka šeimai su vaikais.

Šaukit PO 1-2772.

VIENOS ŠEIMOS NAMAS

Didelis 7 k. vienos šeimos. Gaso pečius. Garažas. Kilimai ir užuolaidos su jungtinėm langinėm. Namas 1222 E. 82 St. Parduoda savininkas. Telef. CE 1-4112.

Proga gerai pirkti

Parduodamas virtuvės pečius, kainavęs $200, tik už $65. Gaso pečius, kainavęs $129, už $45. Jis šildo 4 kamb. Taip pat elektrinis vėsintuvas. Šaldytuvas, kainavęs $250, už $70. Siūvama Singer mašina už $58.

Šaukti vakarais tarp 2 ir 5 val. telefonu: PO 1-4621.

Išvažiuodami iš Clevelando parduodam

4 kambarių ir virtuvės baldus. Teirautis: 1401 Giddings Rd., telef.: EX 1-1789.

Parduodama

Grocery — importuoto maisto krautuvė. E. 36 St. ir Payne. Šaukti dienos metu EN 1-3214, gi vakarais UT 1-5761.

GERI NAMAI

E. 128 St. — Lake Shore Blvd. apylinkėj 2 šeimų didelis, gražus vienas [illegible], kuris lengvai gali būti [illegible] ir į dviejų šeimų namas. Didelis sklypas (170x600), ant kurio gali būti pastatyti dar trys namai.

Šv. Jurgio parapijos rajone 4-rių butų po 6 kamb. mūrinis apartamentas. Prašo $24,500.

Richmond Heights 2 metų, 7 k. ranch; gaso apšildymas; garažas; didelis, gražus sklypas.

E. 129 St. — Eddy Rd. dviejų šeimų 4 ir 5 kamb.; gaso apšildymas; 3 garažai. Prašo $13,900.

East Cleveland prie Euclid Ave. 2 šeimų po 6 kamb. ir 2 k. trečiam aukšte; 2 nauji gaso pečiai, 2 garažai.

Šaukite Paul Mikšys namų telef. LI 1-8758 arba office

Kovac Realty
960 E. 185 St.
KE 1-5030

TRIJŲ ŠEIMŲ NAMAS

Į šiaurę nuo Superior, netoli E. 124 St. Švarus trijų šeimų namas. Pirmam aukšte 5 k., įskaitant kilimus ir užuolaidas. Antram 6 k. įskaitant baldus. Trečiam 3 k. ir vonia. Trys garažai. Gražus sklypas, geras įvažiavimas. Dabar už $23,000.

Į pietus nuo Euclid, Superior — Euclid prekybiniam rajone, vienas prie kito dviejų butų po 6 k. Gaso pečius. Prie gero susisiekimo. Kaina $23,000.

Vienos šeimos 6 k. Gaso pečius. Du garažai. Gražus sklypas. Arbor Rd., netoli St. Clair. Pigiai.

Vienos šeimos 7 k. Eddy Rd. Gaso pečius, garažas. Parduoda už $11,600.

C. Ray Billings
Raltor
13538 St. Clair
GL 1-2508 (43)

Geras namas

Magnolia Dr. (universiteto rajone, prie Muzikos mokyklos) parsiduoda medinis, išstaigingas, labai gerame stovyje, 15 kamb. ir 5 vonių namas. (3 ir 2-me aukšte yra atskiri butai). Didelis sodas ir sklypas su šildomu garažu. Be erdvaus buto galimos 350 dol. pajamos. Galimas ir antras morgičius. Kreiptis 6-8 val. vakaro telefonu RA 1-4181.

PARDUODAMAS NAMAS

vienos šeimos, 12 kamb. Garažas. Didelis, kampinis sklypas. 1905 Roxbury Rd. GA 1-0247

Parduodamas geras namas,

vienos šeimos, 7 kambarių, naujai dekoruotas. Tik už $11,900. Parduoda savininkas.

444 E. 114 St. GL 1-1285

GALIU JUMS PADĖTI PERKANT AUTOMOBILĮ IR TUO SUTAUPYTI!

Prieš perkant naują ar geresnį naudotą automobilį, šaukite mane.

Jūs gausite žemiausias finansavimo sąlygas: maždaug $4.50 už $100 perkant naują mašiną ar 6% perkant naudotą mašiną, įskaitant ir gyvybės draudimą.

Šaukite:
Paulina Mozuraitis, agentas
Telefonas SK 1-2183

TURIME JUMS GERŲ NAMŲ,

ypatingai Eddy — St. Clair rajone.

Suinteresuoti namų pirkimu kreipkitės į

Juozą Mikonį,

RAY NAUSNER REALTY
11809 St. Clair Ave. Tel. UL 1-3919
ar namuose MU 1-2154

MŪSŲ VIEŠPATIES ANTRAS ATĖJIMAS ARTI

Ar žinai ką reiškia Jėzaus užgimimas? Kada Dievo angelas pasitiko Mariją ir sakė jai: Nesibijok, Marija, nes atradai malonę pas Dievą ir pagimdysi sūnų, o praminsi jį vardu Jėzus, dėl to, kas iš tavęs užgims šventas bus ir bus vadintas Sūnumi Dievo. Luko 1: p. 30-35 e.

Ar žinai, kad Jėzus buvo atpirkėju Adomo, ano tobulo žmogaus, ir atpirkėju visos žmonijos? Todėl Dievas siuntė savo mylimą Sūnų, tą didį vyrą, ant žemės. Prilyginimas čionai: koksai svietiškas žmogus lieka išaukštintas, jis nori, kad kiti jam tarnautų, o Jėzus nors buvo didžiausias ant žemės vyras, ir vienatinis tobulas žmogus, atėjo ant žemės norėdamas padaryti žmonėms užvis daugiausia gero, pastojo tarnu kitiems. Jisai pasakė: Žmogaus sūnus neatėjo, kad jam tarnautų, bet atėjo tarnauti ir duoti savo gyvastį atpirkimui pasaulio už nuodėmes. Matt. 20: p. 28 e.

Brangus skaitytojau, skaityk Šv. Raštą, ten rasi tiesos žodį parašytą.

Toliau Jėzaus žodis, taip kalba Šv. Raštas: Jėzus buvo brangiausias Jehovos turtas, brangesnio už jį nebuvo nei Danguje, nei ant žemės. Todėl svarba Jėzaus darbų dar labiau iškyla. Jis buvo Dievo labiausiai mylimas Sūnus. Jis buvo Jehovos aukščiausia auka, kurią Jis skyrė atpirkimui žmonijos, nes Dievas taip numylėjo pasaulį ir savo sūnų davė, kad pasaulis būtų per jį išganytas.

WILLIAM SHIMKUS
1077 East Wallings Rd.
Brecksville, Ohio

J. S. AUTO SERVICE
Sav. J. Švarcas
1254 Addison Road
Tel. HE 1-6352
Atdara nuo ryto 8 iki 7 v. v.

AUTOMAŠINŲ TAISYMAS

Mašinų viršaus taisymas ir dažymas; motorų, stabdžių patikrinimas ir taisymas, greičio dėžės ir kt. mašinos dalių įdėjimas.

Parduodami amžini akumuliatoriai.

24 hours towing.

Dienos telef.: HE 1-6352.
Nakties telef.: LI 1-4611.

LOKOR DELICATESSEN
6502 Superior
(kampas E. 65 ir Superior)

Sveikiname visus lietuvius klijentus. Būtinai atsilankykit į mūsų krautuvę ir pareikškit savo pageidavimus, kokių geriausių maisto produktų norėtumėt visad gauti.

Manome atidaryti specialų lietuviškų delikatesų skyrių ir pardavinėti lietuvių mėgiamus maisto produktus.

Pas mus puikiausia lietuviška duona, sūriai, ikra, alus ir vynas.

Telef. EN 1-9142

J. CIJUNSKAS
LAIKRODININKAS

Taiso ir parduoda laikrodžius apyrankes ir kitas brangenybes Sąžiningas ir garantuotas darbas prieinamomis kainomis.

753 E. 118 St.
Cleveland 8, Ohio
Telef.: LI 1-5466

JUOZO KAMAIČIO IR JONO BALEIKOS,
ST. CLAIR SHOE STORE,
12913 St. Clair Ave.

Batų ir odos parduotuvė, didelis batų pasirinkimas ir žemesnės kainos negu kitur.

Siuntimui į Europą duodama nuolaida.

Batų taisymas paimamos ir pristatomos į namus.

Darbo val.: nuo 9 v. ryto iki 7 v. v.

Telefonas: GL 1-5875, buto — GA 1-7658.

Mes turime spaivuotų pirkėjų.
Kreipkitės ir mes parduosim
Jūsų namą.
WADE PARK REALTY CO.
7032 Wade Park Ave.
Arthur O. Mays, broker
Telef.: UT 1-7551

Mes kepame visokius pyragus, lietuvišką duoną, tortus ir kitus skanumynus. Prašant išvežiojame į namus.

ST. CLAIR BAKERY
Sav. O'Bell-Obelenis
6212 Superior Avenue Tel. EN 1-6525
Antroji mūsų krautuvė yra
1404 E. 66 Street Tel. EN 1-4551
Čia Jūs gausite įvairiausią vyną, alų ir geriausius mėsos produktus.
Kreipkitės į mus ir būsit patenkinti

GERESNĖS statybos kontraktoriai
ĮSTATO **MONCRIEF** ORO VENTILIACIJĄ
• ŠALDO vasarą • ŠILDO žiemą
THE HENRY FURNAL CO. MANUFACTURERS

I. J. SAMAS JEWELER

Šveicariški ir geriausi Amerikos laikrodžiai
Laikrodžių taisymas. Brangenybės. Įvairus dovanų pasirinkimas.

7007 Superior Ave. Greta Ezella Theatre
Telef.: EX 1-3969. Bute: WA 1-2354

LIETUVIŲ KLUBAS
6835 SUPERIOR AVE. EX 1-1143

Ar žinote, kad klubo ir salės vedėjas yra Juozas GRAŽULIS, kuris pasiruošęs visiems suteikti geriausį patarnavimą.

Norėdami rengti susirinkimus, kelti puotas-vestuves, kreipiktės į Juozą GRAŽULĮ. Savi pas savus!

Norėdami praleisti laisvalaikį, sutikti draugus, pasiklausyti radijo muzikos ar pamatyti televizijos programas ateikite į LIETUVIŲ KLUBĄ.

Penktadieniais galite gauti Povilo Šukio ir jo padėjėjų paruoštus puikiausius valgius — įvairiausių žuvų kepsnius, bulvynių blynų ir kitokių lietuviškų valgių.

Pilnai padengta apdrauda HI 2-7626
WM. DEBBS PAINTING CO.
WM. DEBESIS
Namų Pagražinimas iš Vidaus ir iš Lauko
1132 Summit Dr. Cleveland 24, Ohio

P. J. KERSIS
609 Society for Savings Bldg.—Cleveland, Ohio
OFISO TELEF.: MAin 1-1773. REZIDENCIJA: PENINSULA 2521
Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiesčiuose, kreipkitės į mane, gausia pigia kaina.. Taipgi gausit patarnavimą įvairiuose apdraudos-insurance reikaluose.
Sutaisau paskolas pirmo morgičio. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

JAKUBS & SON
FUNERAL HOMES
Vėsinamas oras Jūsų patogumui
Della E. Jakubs & William J. Jakubs
Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
25 metai simpatingo ir rimto patarnavimo
6621 Edna Avenue ENdicott 1-1763
936 East 185 Street KE 1-7779

DIRVA ★★★ THE FIELD

...administracijos adresas — DIRVA, 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. — Telefonas: HEnderson 1-6344. Redaktorius Balys GAIDŽIŪNAS (buto telefonas: GL 1-3976).

Raketos leistos jau 13 amžiuje

Lenktynėse amerikiečiai iki šiol pirmavo

Kai kurie patys didieji atradimai buvo padaryti Anglijoje, Vokietijoje, Italijoje, Prancūzijoje ir kituose kraštuose. Pvz. dar 1901 m. vokietis Max Planck buvo suradęs energijos elektroninę prigimtį, o 1912 m. anglas Sir Ernest Rutherford atidengė atomo prigimtį.

Kinai — raketų pionieriai

Pažvelgę giliau į praeitį, pamatysim, kad raketų srity pirmenybė turėtų atitekti kinams. Jie buvo išradę paraką, o 1232 **metais kovodami su mongolais buvo jau panaudoję raketas.** 13 amž. pabaigoje Europoje raketos jau buvo plačiai naudojamos — jų tikslas buvo gąsdinti priešo karius ir padegti pastatus.

Po 1500 m. raketų vietą užėmė patrankos. Tačiau besibaigiant 18 amž. indai jau vėl naudojo raketas, kovodami prieš britus. Jau tuo metu Europa pradėjo daugiau domėtis raketų, kaip karo ginklo, panaudojimu.

Europiniai raketų pionieriai

Neseniai paleidę į erdves dirbtiną satelitą, sovietai, savo senu įpročiu, iškėlė 1935 m. mirusio lenkų kilmės, bet laikomu rusu, **buv. Kalugos mokytojo K. E. Ciolkovskio nuopelnus raketų srity.** Jis padėjęs pagrindus skriejančiam aplink žemę satelitui. Tačiau vakarų mokslininkai nurodo, kad be Ciolkovskio, raketų technologijos srity dideli nuopelnai priklauso jau mirusiam amerikiečiui Dr. R. H. Goddard'ui ir vokiečiui Hermann'ui Oberth.

Sovietų dėmesys erdvei

Negalima paneigti fakto, kad sovietai jau senokai yra atkreipę dėmesį į erdvės tyrinėjimą. Pvz. tarp 1928-1932 m. buvo pasirodęs prof. N. A. Rynino monumentalus 9 tomų veikalas apie susisiekimo galimybes erdvėje. 1929 m. Maskvoje ir Leningrade buvo įsteigta speciali draugija raketų klausimams tirti.

Tačiau tik antrasis pasaulinis karas buvo tuo akstinu, kuris sovietus (ir kitus) privertė raketomis susidomėti dar labiau.

Pagrobiama Peenemundės bazė...

Karui besibaigiant, į sovietų rankas patenka vokiečių raketinių tyrimų Peenemundės bazė Baltijos pajūry.

1945 m. gegužės 5 d. laikytina svarbia data sovietų raketų plėtroje, nes **tą dieną į jų rankas pateko daug vokiečių raketų specialistų.** Vis dėlto JAV šaltiniai teigia, kad patys geriausi vokiečių specialistai sugebėjo pasitraukti į amerikiečių užimtas Vokietijos sritis. Kiekvienu atveju, vokiečiai daug prisidėjo prie raketų tyrinėjimo.

Pastaraisiais laikais, išaugus naujai sovietų mokslininkų kartai, pas sovietus laikyti kai kurie vokiečiai — specialistai buvo grąžinti Vokietijon arba buvo jiems pavestos naujos — mokymo pareigos.

Trys sovietų tikslai

Sovietų vyriausybė po antrojo pasaulinio karo pradėjusi pilnu tempu tirti raketų ir satelitų gamybą, turėjo tris pagrindinius tikslus. **Vienas jų — raketas panaudoti karo reikalams — tai** jau įrodė jų rugpiūčio 26 d. paskelbtas pranešimas apie išbandytą tarpkontinentinę **raketą.** Kitas tikslas — panaudoti raketas, firiant virš žemės esančią atmosferą. Pagaliau, trečiasis tikslas — išvystyti dirbtiną satelitą. Jis būtų pirmasis žingsnis siekiant susisiekimo erdvėje.

Sovietai savo raketas pradėjo leisti dar 1947 m. 60 mylių aukštį jos buvo pasiekusios 1949 m. Apie 1954 m. pradžią sovietai, atrodo, bus padarę pažangą raketų panaudojime karo tikslams. Nauja pažanga pasiekta 1955 m. balandžio 15 dieną, kai žinomam fizikui Petrui Kapitsai dalyvaujant, buvo sudarytas specialus komitetas — jo uždavinys buvo prižiūrėti į erdvę siunčiamo satelito — Sputniko gamybą.

Dar vienas sovietams būdingas bruožas — išskyrus pastaruosius kelis mėnesius, **jie labai mažai pasauliui pranešė apie savuosius pasiekimus raketų, satelitų srity.** Tuo tarpu amerikiečiai jau eilė metų viešai skelbė savo raketų ar satelitų brėžinius ir neslėpė savo sumanymų.

Lenktynės su laiku

Šiuo metu jau ne vienas kraštas pradės skelbti esąs pionierius erdvės užkariavimo srity. Šiame amžiuje svarus **turėtų būti ir vokiečių žodis,** nes juk jie savo V-1 **ir V-2 raketomis,** siųstomis karo metu į Angliją 180 mylių nuotoliu, jau buvo padarę rimtą žingsnį raketų panaudojime kariniams tikslams.

Kai sovietai nutyli amerikiečių **ir kitų laimėjimus, tai jiems reikėtų priminti ir 1949 m. vasario 24 d. datą.** Tai buvo, galimas dalykas, naujos eros pradžia, nes tą dieną amerikiečiai paleido į erdves, į 250 mylių aukštį savo raketą. Tai buvo pasaulio rekordas.

Abu kraštai — JAV su sovietais, kaip jau minėta, turėdami didesnius išteklius (arba sovietai nesiskaitydami su žmonių pragyvenimo lygiu) jau eilė metų panaudoja mokslinius pasiekimus kariniams ar taikos tikslams. Čia susiduriame ir **su karinės galios ir su politinio prestižo klausimais,** tat ir neišvengiamas tam tikras lenktyniavimas su laiku. Štai keletas tų varžybų, — atradimus panaudojant, pavyzdžių:

Atomo bomba — abu kraštai tyrimus pradėjo vykdyti 1939 m. Pirmoji bandomoji branduolinė bomba buvo JAV-ių išsprogdinta 1945 m. liepos 16 d. Dvi pirmosios bombos buvo numestos į Japonijos miestus Hiroshimą ir Nagasaki tų pačių metų rugpiūčio 6 ir 9 dienomis.

Sovietai savo pirmąją atomo bombą išsprogdino keturiais metais vėliau, apie **1949 m. rugsėjo** 22 d.

Atomo reaktorių, pirmą istorijoje, įrengė JAV-ės Chicagoje, 1942 m. gruodžio 2 d. Sovietai ir šioje srity atsiliko keliais metais.

Vandenilio bomba — amerikiečiai pirmąją tokio galingumo bombą **išbandė 1952 m. lapkričio 1 d., sovietai — apie 1953 m. rugpiūčio 12 d.**

Atominė energija — atominę energiją, kaip varomąją medžiagą, pradėjo naudoti visa eilė kraštų. Britai buvo pirmieji, paleidę į darbą atominę įmonę.

Daugelyje sričių JAV su sovietais lenktyniauja, panaudodamos ar bandydamos atominę energiją, pvz. laivuose ir lėktuvuose. JAV-ės pasiekė karinio pobūdžio pažangą, kai 1955 m. sausio mėn. į Atlanto vandenis pasinėrė pirmas tokio tipo, atomu varomas, povandeninis laivas "Nautilus". Dabar šis kraštas turi jau tris tokius laivus.

(rim.)

Naūja Niagara Falls automatiniai kontroliuojama užtvanka, kuri padeda išlyginti vandenį prie Grass Island esančioms jėgainėms.

AMERIKOS LIETUVIŲ MOKYTOJŲ SĄJUNGOS LITERATŪROS PREMIJA

Amerikos Lietuvių Mokytojų Sąjunga skiria kasmetinę 250 dolerių premiją už geriausią vaikų ar jaunimo grožinės literatūros kūrinį. Kūriniams įvertinti yra sudaryta premijos sprendėjų komisija iš Danutės Augienės, Gražinos Tulauskaitės-Babrauskienės, Aldonos Šimaitienės, Prano Razmino ir Stasio Tamulaičio.

1. Premijos komisija vertins 1957 m. išspausdintas vaikų ir jaunimo grožinės literatūros (apysakas, pasakas, poeziją, dramą, etc.) knygas ir tais metais parašytus, bet dėl dabartinių sąlygų neišspausdintus kūrinius tų autorių, kurie juos prisiųs komisijai. Autoriai pasirašo tikrąja pavarde.

2. Už premijos komisijos geriausiu pripažintą kūrinį skiriama premija nebus skaldoma tarp atskirų autorių.

3. Knygos ir rankraščiai, prieš tai laimėję bet kokią premiją, šios premijos negalės gauti.

4. Premijuoto kūrinio, jei jis dar būtų nespausdintas, išleidimo teises autorius sutinka be papildomo honoraro perduoti Amerikos Lietuvių Mokytojų Sąjungai.

5. Paskutinė data kūriniams įteikti yra 1958 m. sausio 1 d. Siųsti šiuo adresu, B. Beleškienė, 6921 So. Claremont Ave., Chicago 36, Ill.

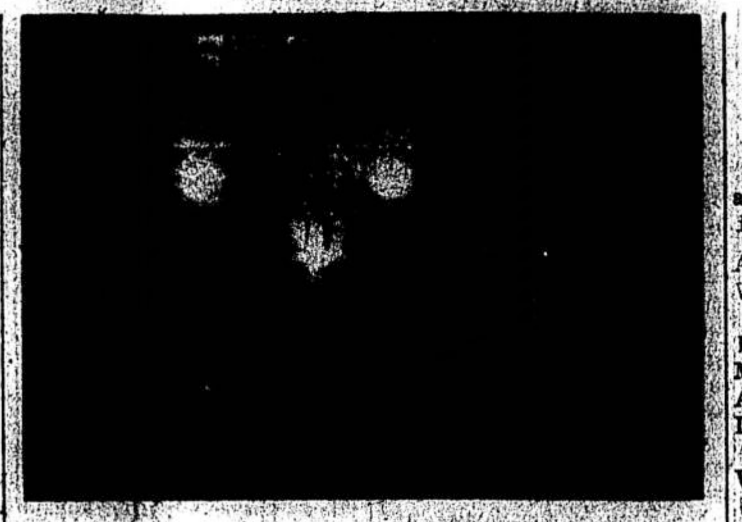

BŪK CHIGAGOJE SPALIO 27 DIENĄ

J. J. BACHUNAS, Sodus, Michigan

Nereikėtų man taip rašyti, jeigu būčiau chicagietis...: Aš esu tik buvęs chicagietis. Bet šių metų spalio 27 dieną vėl būsiu tikras chicagietis, nes noriu dalyvauti jubilėjiniame Margučio koncerte ir bankete.

Nors Chicagos Conrad Hilton viešbučio salės yra labai didelės, tačiau kiek prisibijau su šiuo savo kvietimu. Esu tikras, kad vieni lietuviai chicagiečiai jas užpildys per Margučio koncertą, tad kur mes svečiai iš kitų vietų bepasidėsime? Prisibijau, kad neištiktų bėda: vėliau pasakysite, štai Bachunas kvietė atvykti, atvykome, vietos nebebuvo, turėjome spaustis, kaip silkių bačkoje.

Bet iš antros pusės pasitikiu koncerto organizatorių sugebėjimais. Jeigu jie iš anksto žinos, kiek svečių atvyksta iš tolimesnių lietuviškų kolonijų, tai tikriausia pasirūpins, kad kiekvienam užtektų vietos ir netektų būti silke bačkoje.

Kaip jau spaudoje skaitėte, iš tikrųjų šis Margučio trisdešimties metų jubilėjinis koncertas ir banketas turės būti nepaprastas ir ne eilinis. Tai rodo jam parinkta vieta ir dar labiau — jo programa. Čia įvyks savo rūšies naujas lietuvių kultūrinis sąskrydis.

Programoje numatyta Chicagos Simfoninio Orkestro (iš 70 asmenų) koncertas, kuriam pakviestas diriguoti Vytautas Marijošius. Buvęs Kauno operos dirigentas Vytautas Marijošius, bendra nuomone, yra pats geriausias ir pajėgiausias lietuvis dirigentas laisvajame pasaulyje.

O dėl Stasio Baranausko — niekas nesiginčysime, kad tai pats geriausias, stipriausias ir mėgiamiausias lietuvis tenoras laisvajame pasaulyje. Tenoras, kuris nuolat savo dainavimu gražėja, auga ir kurio laukia didelė ateitis. Visus metus tobulinęsis dainavimo mene Italijoje jis vėl mums pasirodys savo naujojoje didybėje. Stasys dainuos lietuviškas dainas ir operų arijas.

Koncerte išgirsime ir vieną neįprastą viešnią. Tai — **Lily Pons,** sopranas, visų didžiųjų pasaulio operos scenų dainininkė, viena iš pirmaujančių pasaulinių operos žvaigždžių. Lily Pons yra prancūzė, savo laiku išgarsėjusi Paryžiaus Didžiojoje Operoje, dainavusi Milano Scaloje ir ilgą laiką New Yorko Metropolitan Operoje. Jau ilgesnis laikas kai gyvena Amerikoje ir yra ištekėjusi už plačiai žinomo orkestrų dirigento Kastelanetz.

Be viso to, Margučio štabas ruošiasi koncerto dalyviams kaiką papasakoti ir nuo savęs ir apie save. Bet šios "prakalbos" bus visai kitokio pobūdžio, negu įprasta mūsų estradose. **Margutis ne pasakos, bet vaizdais parodys keliolika ryškiausių momentų iš savo praeities. Tam tikslui jau paruošta įdomi spalvota filma.**

Atsižvelgiant į tokio didelio masto parengimą, pirmaeilę meninių jėgų programą ir pirmaeiles patalpas, savaime suprantama, susidaro ir stambios išlaidos. Bet skaičiuojant, kad Margučio didieji parengimai visada sutraukia tūkstančius svečių, bilietų kainos nusistatytos tik vidutinės. Koncertui ir šokiams numatytos trijų rūšių kainos — $2.00, $3.00 ir $4.50, gi banketui tik $4.00. Biletus iš anksto galima ir patartina užsisakyti Margučio įstaigoje — 6755 So. Western Ave., Chicago, Ill., telefonas — GRovehill 6-2242.

Manau ir esu tikras, kad kiekvienas iš mūsų, ne tik chicagiečiai, bet ir svečiai iš tolimesnių kolonijų, kurie atvyksime į Margučio jubilėjinį koncertą-balių š. m. spalio 27 dieną Chicagoje, — nesigailėsime. Tai bus ne tik mūsų dėkingumo pareiškimas Margučiui už jo trisdešimties metų tęstą lietuvių kalbos, dvasios ir lietuviško meno puoselėjimo darbą, bet kartu tai bus maloni lietuviška šventė, stambus lietuvių sąskrydis Chicagoje.

Tad iki pasimatymo!

STUDENTAMS

Kiekvienais metais daug jaunimo baigia gimnazijas ir pradeda studijuoti. Sveikintina, kad lietuvis studentas siekia aukštojo mokslo. Tačiau akademinis gyvenimas susideda iš studijų ir organizacinės veiklos.

Lietuvių Studentų Sąjunga JAV apjungia visus lietuvius studentus. Akademiškumo bei tautiškumo dvasioje studentas turi progos pasireikšti visuomenėje, kultūrinėje bei socialinėje veikloje. Čia visų įsitikinimų bei pažiūrų akademikai dirba bendrą lietuvišką darbą, leisdami reprezentacinį Lituanus žurnalą, ruošdami suvažiavimus, studijų dienas, akademinio lygio diskusijas, sportuodami, šokdami tautinius šokius, pailsėdami tradicinių linksmavakarių nuotaikoje.

Kviečiame visus abiturientus bei pradedančiuosius studijas įungtis Lietuvių Studentų Sąjungon. Užsiregistruoti galima vietiniuose Sąjungos skyriuose aba pas Centro Valdybos sekretorę Kol. Nijolę Lipčiūtę, 7014 S. Maplewood Ave., Chicago 29, Ill.

Ta pačia proga primename, kad visi pavieniai Sąjungos nariai turi užsiregistruoti Centro Valdybos sekretoriate ligi spalio mėn. 30 d. Kitu atveju jie neturės balsavimo teisės Sąjungos metiniame suvažiavime, įvyksančiame lapkričio mėn. 29 — gruodžio 1 d.d. New Yorke.

Liet. Stud. Sąjunga JAV Centro Valdyba

DĖKOJAME DIRVOS RĖMĖJAMS

Į Dirvos paskelbtą talkos vajų atsiliepė šie skaitytojai, atsiųsdami savo aukas:

A. Karaša, Baltimore	$5.00
V. Aleksandrūnas, Los Angeles	5.00
J. Smetona, Cleveland	5.00
M. Reklaitis, Chicago	5.00
A. Janušonis, Chicago	5.00
L. Janulevičius, Chicago	1.00
A. Chesna, Harrisburg	5.00
V. Binkis, Chicago	5.00
V. Varneckas, Waterbury	5.00
V. Kasniūnas, Chicago	2.00
L. Dautartas, Cleveland	5.00
E. Juodėnas, Cleveland	5.00
H. Andruska, Brooklyn	5.00
A. Česonis, Baltimore	5.00
A. Matusevičius, Kenosha	5.00
J. Eigelis, Beverly Shores	5.00
A. Sylvester, New Britain	5.00
K. S. Karpius, Cleveland	5.00
A. Patalauskas, Detroit	5.00
Z. Pivoriūnas, Cleveland	1.00
K. Krisčiukaitis, Dorchester	5.00
P. Žičkus, So. Boston	5.00
V. Mažeika, Chicago	5.00
Vinc. Gudaitis, Chicago	5.00
J. Balčiūnas, Chicago	5.00
B. L. Veitas, Pittsburgh	5.00
P. Bulota, Hamtramck	5.00
J. A. Urbónas, Dayton	5.00
J. Gelažius, Chicago	5.00
P. Dabrila, Cleveland	5.00
Al. Kregždė, Cincinnati	3.00
J. Šarūnas, Hamilton	5.00
K. Rackaitis, Rochester	5.00
J. Radžiūnas, Kenosha	5.00
R. K. Babickas, Cleveland	5.00
R. Liormanas, Philadelphia	5.00
C. Vyšniauskas	1.00
J. Variakojis, Elgin	5.0
K. Morkūnas, Cleveland	5.00
A. Martus, Cleveland	5.0
A. Olis, Chicago	25.00
J. Tamošiūnas, Detroit	5.00
O. Dubra, Rockford	5.00
J. Balnionis, Detroit	5.00
A. Šeštokas, Cleveland	5.00
O. Laucienė, Chicago	2.00
Dr. J. Motiejūnas, South Bend	5.00
St. Kozak, Cleveland	5.00
Dr. J. Sukarevičius, Cleveland	5.00
Mar. Didvalytė, Akron	5.00
P. Mozuraitis, Cleveland	5.00
A. Balsys, Kensington	3.00
P. Sideravičius, Cicero	3.00
B. Gediminas, Los Angeles	5.00
J. Stravinskas, Cleveland	5.00
M. K., Toronto	5.00
J. Jurkūnas, Chicago	5.00
V. Adomavičius, Boston	5.00
A. Kuolas, Toronto	5.00
B. K. Kraučiūnas, Miami	5.00
K. Cicėnas, Chicago	5.00
V. Apanius, Cleveland	5.00
Dr. S. Virkutis, Cambridge	5.00
K. Daugvydas, Detroit	5.00
P. Sutkus, M. D., Chicago	5.00
J. M., Cleveland	500
J. Mason, Altadena	5.00
A. Garmus, Cleveland	5.00
J. Misčikas, Cleveland	5.00
A. Praskevičius, Cleveland	5.00
B. Paulionis, Cleveland	5.00

Visiems aukotojams širdingai dėkojame ir laukiame kitų greito atsiliepimo. Liko tik pustrečios savaitės iki skirtų rėmėjams dovanų paskirstymo.

KAS PIRMAS PASIEKS MĖNULĮ?

Atrodo, lenktyniavimas bus jau prasidėjęs tarp JAV ir sovietų.

Barcelonoje, Ispanijoje, vykstančiame erdvių kongrese vakarų mokslininkai pripažino, kad sovietai pasiryžę per 3-4 mėnesius pasiekti mėnulį. O patys sovietų delegatai pasisakė, kad sovietai mėnulį turėtų pasiekti "greitu laiku". Washingtone JAV mokslininkai skatinami mėnulį pasiekti prieš tėn atsirasiant sovietams. (Mėnulis nuo žemės yra už 236,000 mylių). Ir JAV-se tikima, kad mėnulį būtų įmanoma pasiekti per keletą mėnesių.

Ryšium su darbų paspartinimu raketų ir satelitų srity, numatoma, kad būsianti žymiai pagyvinta krašto pramonė.

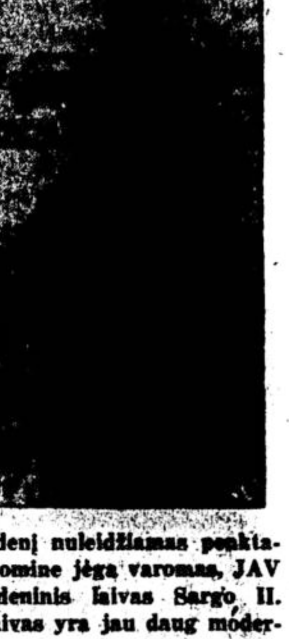

Į vandenį nuleidžiamas penktasis, atomine jėga varomas, JAV povandeninis laivas Sargo II. Tas laivas yra jau daug modernesnis, negu pirmasis atominis povandeninis laivas Nautilus.

ADAI GUDĖNIENEI

tragiškai žuvus, jos vyrą JONĄ, sūnus bei gimines gilaus liūdesio valandoje nuoširdžiai užjaučia ir kartu liūdi

P. Šlapelis su šeima,
J. Gintautas su šeima,
V. K. Banelis.

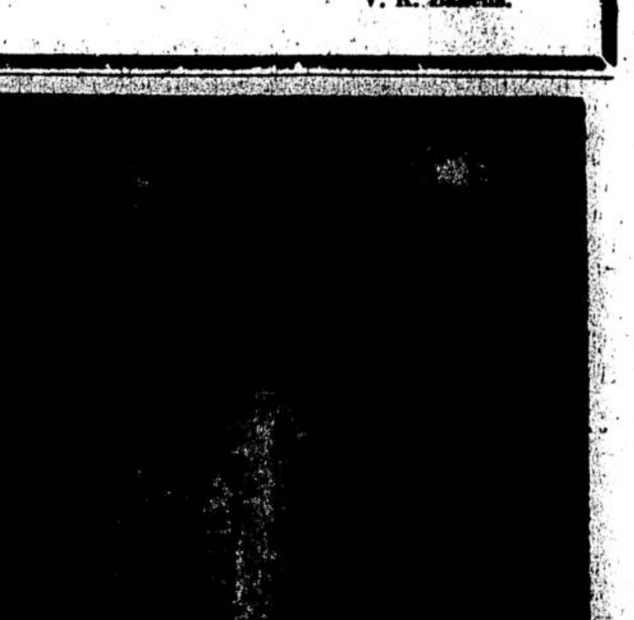

Antrais metais iš eilės The Stroh Brewery Company of Detroit, gavo pirmos vietos dovaną už darbo saugumą butelavimo kategorijoje, taip visų kompanijų, apdraustų Michigan Mutual Liability Company. Premija yra metinė. Stroh's nelaimės per tris metus buvo maždaug tik pusė kitų valstybės alaus fabrikų nelaimių. Nuotraukoj Herman Rosenbusch — fabriko superintendantas ir W. J. Small — draudimo bendrovės atstovas.